

Afsender: Lemvig Kommune
Rådhusgade 2, 7620 Lemvig

Regnar Boel
Solhøjvej 6
Ramme
7620 Lemvig

19. februar 2019

§16 b-tilladelse af husdyrbrug

CVR-nr. 25 38 00 45
P-nr. 1.007.667.090

Solhøjvej 6, 7620 Lemvig
25a, Ramme Hovedgård, Ramme

Teknik & Miljø
Rådhusgade 2
7620 Lemvig
Telefon: 9663 1200

Mail: teknik@lemvig.dk
J.nr.: 09.17.21P19-0018
S.nr.: 149434
B.nr.: 1312657

Ref.: LAKF
Dir.tlf.: 96631419

131, v. 18/10-2018

Kirkegård, 1964

Tilladelse af den 19. februar 2019
Annoncedato den 21. februar 2019

Indholdsfortegnelse

Datablad	3
Læsevejledning	4
1.1. Beskrivelse af projektet	6
1.2. Afgørelse	6
1.3. Begrundelse for afgørelsen	7
1.4. Vilkår	8
1.4.1. Generel regel om effektiv rengøring	10
1.5. Offentlighed og høring	11
1.6. Klagevejledning	12
2. Generelle forhold	14
2.1. Meddelelsespligt	14
2.2. Frist for udnyttelse og kontinuitetsbrud	14
3. Anlægsbeskrivelse	16
3.1. Lokalisering	16
3.1.1. Landskabelige forhold	16
3.2. Dyrehold, staldanlæg og management	16
3.2.1. Produktionsareal	16
3.2.2. Opbevaring af fast gødning i markstak	17
3.2.3. Emissionsgrænseværdi for BAT (bedste tilgængelige teknik)	18
3.3. Gener	18
3.3.1. Lugt	18
3.3.2. Støj	20
3.3.3. Lys	21
3.3.4. Fluer og skadedyr	21
3.3.5. Støv	21
3.3.6. Transport	21
3.4. Forurening	22
3.4.1. Spildevand herunder regnvand	22
3.4.2. Husdyrgødning og foder	24
3.4.3. Affald	24
3.4.4. Råvarer og hjælpestoffer	24
3.5. Ammoniakpåvirkning af natur	25
3.5.1. Beskyttet natur	25
3.5.2. Habitatvurdering	28
4. Bilag IV-arter	30

Datablad

Ansøger	Lemvigegnens Landboforening Industrivej 53 7620 Lemvig Isn@lemvig-landbo.dk for Regnar Boel Solhøjvej 6 7620 Lemvig
Husdyrbrugets adresse	Solhøjvej 6 7620 Lemvig
Matrikelnummer	25a, Ramme Hgd., Ramme
Virksomhedens art	Malkekvæg
Kontaktperson	Regnar Boel Solhøjvej 6 7620 Lemvig Tlf.: 40 89 98 76 regnarboel@hotmail.com
CVR-nummer	25 38 00 45
CHR-nummer	54 512
P-nummer	1.007.667.090
Tilsynsmyndighed	Lemvig Kommune
Forside	Kirkegård, 1964 Sylvest Jensen Luftfoto www.kb.dk/danmarksetfraluftten

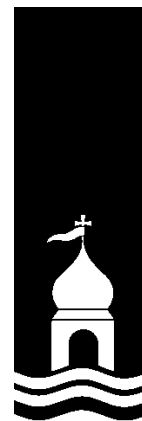

Læsevejledning

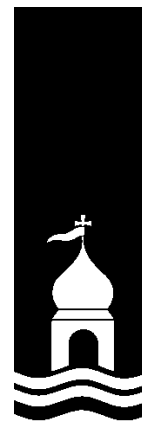
Denne miljøtilladelse er opdelt i to hovedafsnit. Første del udgøres af selve tilladelsen med de vilkår, Lemvig Kommune stiller vedrørende indretning og drift af virksomheden.

Anden del er den miljøtekniske beskrivelse og vurdering. Her er ejendommen og arealerne beskrevet nærmere, og der er redegjort for den påvirkning, virksomheden forventes at have på omgivelserne.

Sagen er behandlet efter LBK nr. nr. 1020 af 6. juli 2018 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., herefter også kaldet Husdyrbrugloven.

Miljøtilladelse med vilkår

1.1. Beskrivelse af projektet

Det søgte projekt indebærer, at staldanlægget på Solhøjvej 6, 7620 Lemvig, tillades til hold af malkekvæg med opdræt på husdyrbrugets produktionsareal. Der sker ingen bygningsmæssige ændringer i forbindelse med projektet.

Det samlede produktionsareal udgør 1.150 m².

Ansøgningen er indsendt den 11. september 2018 via det digitale ansøgningssystem på www.husdyrgodkendelse.dk, skema-nummer 206 713.

1.2. Afgørelse

Lemvig Kommune tillader hermed det søgte projekt.

Miljøtilladelsen er givet på vilkår, der har til hensigt at beskytte den omgivende natur og miljø, samt de omkringboende.

Tilladelsen meddeles jævnfør Husdyrbruglovens § 16b.

Lemvig Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening, herunder, at der anvendes den bedste tilgængelige teknik. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget ved at efterleve vilkår i tilladelsen kan drives uden væsentlige påvirkninger af miljøet.

Vær desuden opmærksom på at eventuelle godkendelser og tilladelser efter anden lovgivning, for eksempel rørlægnings-, nedsivnings-, udlednings-, nedrivnings- og byggetilladelse, ikke er indeholdt i denne tilladelse, men skal søges særskilt hos Lemvig Kommune.

På Lemvig Kommunes vegne den 19. februar 2019.

Lars Faarkrog
Miljøsagsbehandler

1.3. Begrundelse for afgørelsen

Der søges tilladelse til hold af malkekvæg med opdræt. Den eksisterende drift er en malkekvægsbesætning med opdræt og det ønskes at tage kvierne hjem og derved øge antallet af ungdyr, hvorimod der reduceres i antallet af malkekøer.

Afgørelsen indeholder vilkår som fastholder det søgte produktionsareal, virkemidler til ammoniakreduktion og den søgte dyretype.

Der stilles egenkontrolvilkår for etablering af markstakke til husdyrgødning. Afgørelsen indeholder desuden støjvilkår, så eventuelle væsentlige støjgener kan håndhæves.

Det søgte projekt overholder ikke lugtbeskyttelsesniveauet til Byzonen i Ramme. Det vurderes, at de søgte ændringer og den daglige drift ikke i sig selv vil opleves som væsentlige for omkringboende. Lugtbeskyttelsesniveauet fraviges derfor. Se afsnit 3.3.1.

Udover lugtbeskyttelsesniveauet overholder det søgte projekt alle afskæringskriterier og beskyttelsesniveauer i Husdyrbrugloven og det fastsatte BAT-niveau for ammoniak. Den tilladte drift vurderes derfor ikke at medføre væsentlige gener for omboende eller i sig selv at udgøre risiko for tilstandsændringer i omkringliggende natur.

Projektet kan realiseres uden at det efter Lemvig Kommunes vurdering vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

1.4. Vilkår

Udover de nedenstående vilkår er husdyrbruget ved ibrugtagningen af denne tilladelse forpligtet til at overholde generelle regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, se afsnit 3.2.1.

Miljøtilladelsen meddeles på nedenstående vilkår.

1. Produktionsareal

Det samlede produktionsareal på husdyrbruget må maksimalt udgøre et samlet produktionsareal på **1.150 m²**, fordelt på

880 m² sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)
(alle kvægtyper)

270 m² dybstrøelsesstald (alle kvægtyper)

2. Opbevaring af fast husdyrgødning

Fast husdyrgødning skal fortrinsvis opbevares på husdyrbrugets møddingsplads. Opbevaring af komposteret fast husdyrgødning i markstak må kun finde sted, når opbevaringskapaciteten på møddingspladsen er fuldt udnyttet.

3. Opbevaring af flydende husdyrgødning

Der må opbevares husdyrgødning i gyllekanaler under staldene og i husdyrbrugets gyllebeholdere og fortank.

Gyllebeholdernes kapacitet er på henholdsvis 1.200 m³ og 1.600 m³ med et samlet overfladeareal på 676 m².

4. Egenkontrol med markstakke

Der skal tages fotos af nyetablerede markstakke med komposteret husdyrgødning på ejendommen inden de overdækkes, og umiddelbart efter overdækning.

Senest en uge efter, at etablering af en markstak er påbegyndt, skal fotos indsendes til Lemvig Kommune på teknik@lemvig.dk, tekst til emnefelt: *Markstak - Solhøjvej 6*

5. Støj

Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer se tabel herunder.

Dag	Periode	Reference-tidsrum	Værdi
Mandag- fredag	kl. 07.00-18.00	8 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00-14.00	7 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 14.00-18.00	4 timer	45 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00-18.00	8 timer	45 dB(A)
Alle dage (aften)	kl. 18.00-22.00	1 time	45 dB(A)
Alle dage (nat)	kl. 22.00-07.00	½ time	40 dB(A)

For dag-, aften og natperioden skal grænseværdierne overholdes inden for det mest støjbelastede tidsrum på henholdsvis 8 timer (lørdag 7 og 4), 1 time og ½ time.

Maksimalværdier af støjniveauet må om natten ikke overstige ovennævnte kravværdier med mere end 15 dB(A).

Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. støj fra husdyrbruget er velbegrundede, skal husdyrbruget igennem en akkrediteret virksomhed for egen regning eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt. Med mindre der er tale om overskridelser af grænserne, kan målingerne højst kræves udført én gang årligt og skal foretages i overensstemmelse med miljøstyrelsens gældende vejledning.

6. Rengøring og staldhygiejne

Lugtbidraget fra staldene skal sikres begrænset ved opretholdelse af god staldhygiejne samt rengøring af samtlige staldafsnit for foder- og gødningsrester.

For at begrænse lugtgener til omboende skal foderrester dagligt køres til ejendommen møddingsplads og overdækkes.

7. Flue- og skadedyrsbekæmpelse

Der skal udføres flue- og skadedyrsbekæmpelse på husdyrbruget i overensstemmelse med retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Retningslinjerne er vedlagt i bilag 2, side 55.

8. Forebyggelse og bekæmpelse af rotter

Husdyrbruget skal til enhver tid have en aftale med et akkrediteret rottebekæmpelsesfirma.

Aftalen skal indebære, at firmaet jævnligt og mindst en gang årligt foretager kontrolbesøg på husdyrbruget. Firmaets anbefalinger om forebyggelse og bekæmpelse af rotter skal efterleves.

9. Forebyggelse af forurening via vandboringer og overfladeafløb

Det skal sikres, at der ikke er risiko for forurening af jord og vandmiljø via vandboringer og overfladeafløb til nedsivning og dræn på husdyrbruget.

Foder, gødning, husdyr, olie, kemikalier og forurenende stoffer i øvrigt må derfor ikke oplagres, anvendes eller transporteres i nærheden af vandboringer eller overfladeafløb, som leder til nedsivning og dræn.

Overfladeafløb må ikke anvendes til bortskaffelse af nogen former for vaskevand eller restvand eller lignende.

10. Påfyldning af gyllevogne

Påfyldning af gyllevogne fra gyllebeholdere skal ske på en befæstet plads uigennemtrængelig for fugt, med afløb til gyllestemet.

Alternativt kan der anvendes gyllevogne med påmonteret sugetårn med overløbssikring, der forhindrer ethvert gyllespild.

1.4.1. Generel regel om effektiv rengøring

Bekendtgørelse nr. 1021 af 6. juli 2018, § 39 indebærer et generelt krav om effektiv rengøring af ikke-produktionsarealer:

Husdyrbrug skal på et areal, hvor der kortvarigt er dyr, men som ikke medregnes som produktionsareal, foretage effektiv rengøring efter endt ophold

1) senest 4 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene har adgang på arealet dagligt, og

2) senest 12 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene ikke dagligt har adgang på arealet.

1.5. Offentlighed og høring

Høring af ansøger og interessenter

Kommunens forslag til miljøtilladelse har været sendt i høring hos ansøger og ansøgers rådgiver.

Herefter er naboer inden for konsekvensradius 216 meter, interesseorganisationer og eventuelt andre berørte orienteret om forslaget ved 14 dages høring. Følgende er hørt:

- Algade 36, 7620 Lemvig
- Algade 49, 7620 Lemvig
- Rammegårdvej 1, 7620 Lemvig
- Algade 43, 7620 Lemvig
- Stationsvej 33, 7620 Lemvig
- Algade 37, 7620 Lemvig
- Algade 41, 7620 Lemvig
- Solhøjvej 2, 7620 Lemvig
- Algade 39, 7620 Lemvig
- Solhøjvej 6, 7620 Lemvig
- Rønbjerghage 31, 7620 Lemvig
- Algade 45, 7620 Lemvig
- Rammegårdvej 8, 7620 Lemvig
- Danmarks Naturfredningsforening, jens.johan.brogaard@altiboxmail.dk og dnlemvig-sager@dn.dk
- Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk

Lemvig Kommune har ikke modtaget høringssvar ved nabohøringen.

Offentliggørelse

Miljøtilladelsen offentliggøres på Lemvig Kommunes hjemmeside, www.lemvig.dk den 21. februar 2019 og ved annoncering i Lokalavisen i Lemvig. Følgende er orienteret om afgørelsen:

- Solhøjvej 6, 7620 Lemvig
- Lemvigegnens Landboforening, lsn@lemvig-landbo.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Nord, Falstersvej 10, 8940 Randers SV, senord@sst.dk

- Danmarks Naturfredningsforening, Masedøgade 20, 2100 København Ø, dnlemvig-sager@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, jens.johan.brogaard@altiboxmail.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – Vestjylland, lemvig@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, natur@dof.dk
- Friluftsrådet LimfjordSyd, limfjordsyd@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Scandiagade 12, 2450 København SV, fr@friluftsradet.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd Reventlowsgade 14, 1651 København V, ae@ae.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Fritidsfiskerforbund, teamstr@gmail.com
- Aktive Fritidsfiskere i Danmark, afid@aktivefritidsfiskere.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17,3, Postboks 2188, 1017 København K, fbr@fbr.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, husdyr@ecocouncil.dk

1.6. Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af klageberettigede efter Husdyrbruglovens §§ 84-87, herunder husdyrbrugets ejer og enhver, der har en individuel interesse i sagens udfald.

Klagefristen udløber den 21. marts 2019.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Du logger typisk på med Nem-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du som privat betale et gebyr på kr. 900 og som organisation, forening eller virksomhed kr. 1.800. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Gebyret tilbagebetales, hvis

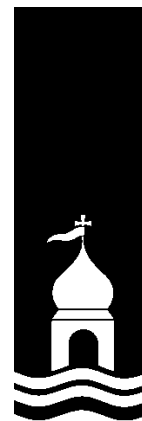
- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,*
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller*
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.*

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for at efterkomme afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Hvis afgørelsen påklages får ansøger besked. Klage over en tilladelse efter § 16b har ikke opsættende virkning med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet jf. § 81 i Husdyrbrugloven. Det betyder, at hvis eventuelt byggeri påbegyndes og en sag påklages kan Miljø- og Fødevareklagenævnet sætte byggeriet i stå eller kræve nedrivning for ansøgers regning.

Denne afgørelse kan indbringes for domstolene indtil 6 måneder efter den dato, hvor afgørelsen bliver meddelt, jævnfør husdyrbruglovens § 90.

2. Generelle forhold

2.1. Meddelelsespligt

Inden enhver ændring, etablering eller udvidelse af produktionsareal, dyreart eller dyretype og inden etablering af fast placerede husdyranlæg, gødningsopbevaringsanlæg, m. v., skal der indgives forhåndsansøgning til Lemvig Kommune, jævnfør Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 70.

Ændringer og udvidelser af husdyrbruget, som kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet må ikke foretages uden Lemvig Kommunes forudgående godkendelse.

2.2. Frist for udnyttelse og kontinuitetsbrud

Der søges tilladelse til at overgå til stipladsmodellen og til at fortsætte produktionen af kvæg.

Tilladelsen skal være udnyttet senest 6 år efter at den er meddelt.

Afgørelsen anses for at være taget i brug når den er meddelt, hvorefter husdyrbruget reguleres efter stipladsmodellen.

Hvis tilladelsen ikke udnyttes i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del, der ikke har været udnyttet (kontinuitetsbrud). Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 pct. af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt.

Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 pct. af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Miljøteknisk beskrivelse

---

3. Anlægsbeskrivelse

3.1. Lokalisering

Afstandskravene i Husdyrbrugslovens §§ 6 og 8 er først gældende ved nyetableringer, og er derfor ikke relevante i denne tilladelse.

3.1.1. Landskabelige forhold

Landskab og geologi

Husdyrbruget er beliggende på den nordligste del af den vestjyske smeltevandsslette (Bækmarksbro Hedeslette) og tæt på hovedopholdslinjen, der danner grænsen mellem smeltevandssletten og randmorænen i området. Terrænet på smeltevandssletten er relativt fladt og skråner fra hovedopholdslinjen ned mod Bøvling Fjord. Området er præget af landbrugsmæssig udnyttelse og produktion.

Ejendommen ligger i umiddelbar tilknytning til Ramme By. Inden for byzonen og tættest på ejendommen ligger Ramme Skole og Ramme Kirke. Mellem byzonen og ejendommen ligger to enkeltbeboelser. Godt 30 meter syd for ejendommen løber Ramme Å.

Det søgte projekt indebærer ikke bygningsmæssige ændringer af staldanlægget. Der foretages på den baggrund ikke en nærmere landskabsvurdering af projektet, da projektet herved ikke vurderes at påvirke landskabelige, geologiske eller kulturhistoriske værdier.

Som følge af, at projektet gennemføres i eksisterende bygninger vurderes det ikke relevant at overveje alternative placeringer.

3.2. Dyrehold, staldanlæg og management

Ansøger har beskrevet husdyrbruget og det søgte projekt i en miljøteknisk beskrivelse og kortbilag, som er vedlagt denne afgørelse som bilag 1.

3.2.1. Produktionsareal

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens Bilag 1 C definerer et produktionsareal:

Produktionsareal [...] omfatter alene det areal, hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for gødningsafsætning, dvs. areal, hvor dyrene kan stå, gå, ligge m.v., i fast placerede hus-

dyranlæg, herunder stalde og andre bygninger, indretninger m.v. med fast bund eller lign.

Servicerum, gangarealer m.v., og stadsdannelser, arealer med nakkebomme, foderautomater, krybber, foderborde m.v., hvor dyrene ikke kan opholde sig og/eller ikke har mulighed for gødningsafsætning, medregnes således ikke.

Det samlede produktionsareal er i den digitale ansøgning, skema 206 713, oplyst til 1.150 m².

3.2.2. Opbevaring af fast gødning i markstak

Lemvig Kommune vurderer generelt, at det er bedste tilgængelige teknik at opbevare fast husdyrgødning på møddingsplads inden udbringning, og at det generelt bør tilstræbes at undgå og minimere brugen af markstakke.

Fast gødning opbevares på møddingsplads, som kompost i markstak eller udbringes direkte i gødningsæsonen.

Det er tilladt at etablere markstakke med husdyrgødningsbaseret kompost på de betingelser, som følger af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 15. for at sikre, at eventuelle markstakke etableres på tilfredsstillende vis, stiller Lemvig Kommune vilkår om egenkontrol med markstak. Vilkåret er kun relevant i det tilfælde, at der etableres markstak.

Det er blandt andet et generelt krav, at der føres årlig optegnelse over oplaget, herunder oplysninger om oplagingsperiode og oplagets placering. Optegnelserne skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende i forbindelse med kontrol.

Lemvig Kommune vurderer, at en del af dette krav kan opfyldes ved som egenkontrol at tage fotos af nyetablerede markstakke før og efter, at de overdækkes og indsende disse fotos til Lemvig Kommune.

Fotos før overdækningen kan vise, om den faste gødning er homogen og kompostlignende. Fotos efter overdækningen kan vise, at overdækningen er tætsluttende og sikrer mod indsvendte regnvand.

Denne procedure betragtes som en specifik udmøntning af den generelle regel og derved en skærpelse. Proceduren formuleres derfor som et vilkår. Ved at orientere kommunen allerede i forbindelse med etableringen af markstakken, har tilsynsmyndigheden mulighed for at vurdere, om en markstak opfylder § 15. Unødige miljøpåvirkninger undgås, og proceduren vurderes i øvrigt ikke at være tids- eller omkostningskrævende ud over de ressourcer, der alligevel skal afsættes til at opfylde det generelle krav om optegnelse af markstakke.

Det bemærkes, at fotos skal suppleres med oplysninger om oplagringsperiode og oplagets placering (fx på luftfoto eller ved GPS-koordinater), for at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens § 15.

Ved at opfylde vilkår om egenkontrol med markstakke, samt husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser, vurderes opbevaring af fast gødning på ejendommen at leve op til BAT.

3.2.3. Emissionsgrænseværdi for BAT (bedste tilgængelige teknik)

Det samlede vejledende BAT-krav for ammoniakemission er 1.586 kg N/år, beregnet i den digitale ansøgning 206 713 og jævnfør husdyrlovbekendtgørelsens krav om reduktion af ammoniakemission ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

Det søgte projekt overholder BAT-kravet med en samlet ammoniakemission på 1.585,8 kg N/år.

3.3. Gener

3.3.1. Lugt

Der er forskellige beskyttelsesniveauer for lugt, afhængig af områdetyper.

Det ønskes grundlæggende at friholde byzoner for lugtgener, det medfører et afstandskrav, som skal sikre, at staldlugt kun undtagelsesvist opleves i byzonen.

Landzonen betragtes som landbrugets erhvervsområde, og derfor er lugtbeskyttelsesniveauet for samlede bebyggelser og enkelt beboelser mindre restriktivt og tillader, at der i perioder kan opleves mærkbar lugt fra staldanlæg. Der er dog skærpede afstandskrav til samlede bebyggelser, som ofte kan være landsbysamfund med institutioner og større boligområder.

Afstandskrav og de faktiske afstande i tabellen herunder er beregnet fra staldanlæggets beregningsmæssige lugtcentrum til nærmeste hushjørne ved enkeltbeboelser og samlede bebyggelser, og til nærmeste udpegede byzone.

Lugtemissionsberegningen er baseret på lugtemissionstal, som forudsætter at der er gode staldhygiejniske forhold, herunder at der udføres jævnlig og effektiv rengøring af alle staldafsnit.

Lugtgenerafstandene til byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse og enkelt bolig er beregnet i den digitale ansøgning, skema 206 713. Landbrugsejendomme er ikke omfattet af Husdyrbruglovens lugtbeskyttelsesniveau.

Der beregnes afstandskrav efter to forskellige modeller: FMK og NY. Afstandskravet skal opfyldes ved begge beregningsmodeller. FMK-modellen tager ikke højde for beboelsers beliggenhed i forhold til vindretninger eller påvirkninger fra andre omkringliggende husdyrbrug. NY-modellen korrigerer for dette.

I nedenstående tabel er kun det mest skærpende afstandskrav angivet. Afstandskrav til de enkelte områdetyper og de faktiske afstande fremgår af tabellen:

Områdetype	Afstandskrav	Faktisk afstand
Enkelt beboelse		
Rammegårdvej 1	59,7 meter	74,6 meter
Solhøjvej 2	59,7 meter	76,3 meter
Enkelt bolig i samlet bebyggelse		
Algade 43 (Ramme)	106,1 meter	201 meter
Byzone/sommerhusområde		
Ramme by	188,8 meter	94,4 meter

Lugtbeskyttelsesniveauet er overholdt til enkelt bebyggelse og samlet bebyggelse.

Lemvig Kommune er opmærksom på, at lugtkravet ikke overholdes til byzonen, men med særlig vægt på, at der ikke tidligere er konstateret særlige lugtgener og at der er tale om en mindre tilpasning af den eksisterende drift, som i sig selv ikke vurderes at være mærkbar, vurderes det at der er grundlag for at fravige lugtbeskyttelsesniveauet jf. § 33. i Bekendtgørelse nr. 1021 af 6. juli 2018 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Den søgte drift efter stipladsmodellen medfører ikke et forøget lugtbidrag til omgivelserne.

Det søgte projekt indebærer, at den nuværende kvægproduktion fortsætter i de eksisterende stalde, men hvor ansøger ikke er fastholdt i at opstalde et fastsat maksimum af dyr.

For at sikre, at husdyrbruget drives med fokus på at begrænse og forebygge lugtgener ved hyppig og grundig rengøring af staldafsnit og andre potentielle lugtkilder, stiller Lemvig Kommune vilkår om, at hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes, så lugtgener begrænses mest muligt.

Det søgte projekt vurderes ved overholdelse af de stillede vilkår ikke at give anledning til væsentlige lugtgener for omkringboende.

3.3.2. Støj

De primære støjklager er transportere til og fra husdyrbruget, interne transportere og motoriseret arbejde ved fodring og malkning.

De nærmeste nabobeboelser ligger cirka 34 meter fra de nærmeste driftsbygninger på husdyrbruget.

Under idealforhold reduceres støjniveauet til en fjerdedel, når afstanden til kilden fordobles.

Ved idealforhold vil lydniveauet i en afstand af cirka 34 meter fra kilden være reduceret med cirka 42 dB(A).

For at overholde et krav om maksimalt 40 dB(A) i nattetimer (som gennemsnit i løbet af en halv time), bør støjklager på anlægget således ikke overstige 82 dB(A), under forudsætning af, at der er ideelle forhold. I praksis vil bygninger og læhegn dog dæmpe lydets spredning.

Maskiner og udstyr som minilæssere, vakuumpumper og højtryksrensere har støjbidrag på 90 – 105 dB(A) og altså væsentligt højere end 85 dB(A).

Den korte afstand til naboejendomme indebærer risiko for, at støjgrænserne i vilkår om støj kan overskrides særligt i nattetimerne, hvis der ikke udvises hensynsfuld adfærd i tidsrummet kl 22:00 – 07:00.

Brugen af støjende maskiner og udstyr bør derfor i det omfang at det er muligt begrænses til dagtimerne. Samtidig bør der generelt udvises hensynsfuld adfærd med særligt fokus på at begrænse støj fra husdyrbrugets aktiviteter.

Støjvilkår omfatter aktiviteter på husdyrbruget, men ikke transportere uden for selve ejendommen. Færdsel på Solhøjvej og Rammegårdvej kan altså ikke reguleres i denne tilladelse.

Ved berettigede støjklager kan Lemvig Kommune efter en nærmere vurdering kræve at der udføres akkrediterede støjmålinger og evt. iværksættes støjdæmpende tiltag så støjvilkåret kan overholdes. Det kan f.eks. være i form af lydisolering af bygninger, støjvolde eller anden placering af støjklager.

Det bemærkes, at støjvilkåret skal overholdes hos alle omkringboende også ved andre landbrugsejendomme. Støjvilkåret skal overholdes både i beboelser og på udendørs opholdsarealer.

3.3.3. Lys

Der etableres ikke nye lyskilder ved det søgte projekt. Staldanlægget er afskærmet af træer ud mod by og naboer, og der vurderes ikke at være væsentlig lyspåvirkning af naboer eller trafikanter. Belysningen i staldene dæmpes om natten.

3.3.4. Fluer og skadedyr

Husdyrbrug bør generelt bekæmpe fluer og skadedyr jævnfør retningslinjerne fra Skadedyrslaboratoriet, nu Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Retningslinjerne ses i bilag 2, side 55 og på

<http://www.dpil.dk/dpil2005/pdf/Retningslinier-for-fluebekampelse.pdf>

Malkekvægbesætninger kan erfaringsmæssigt give anledning til fluer, særligt fra dybstrøelsesstalde og stalde med småkalve.

Det er derfor vigtigt at have særlig fokus på en effektiv bekæmpelse af fluer for at forebygge fluegener.

Husdyrgødning- og foderoplag på husdyrbrug kan skabe tilhold af skadedyr (mus, rotter, mv.).

Husdyrbrugets beliggenhed i udkanten af Ramme indebærer, at der er en særlig risiko for, at husdyrbruget kan medføre væsentlige gener i nærområdet, hvis der ikke udvises en forebyggende og effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse.

Lemvig Kommune stiller derfor vilkår om, at husdyrbruget skal udføre flue- og skadedyrsbekæmpelse jævnfør retningslinjerne fra Skadedyrslaboratoriet.

3.3.5. Støv

Det søgte projekt indebærer ikke nye aktiviteter som kan give flere støvgener.

Der vurderes ikke at opstå væsentlige støvgener ved den søgte drift.

3.3.6. Transport

Transportforhold er beskrevet i bilag 1, side 47.

Det ansøgte vurderes ikke at medføre væsentlige ændringer i antal eller type af transportere til og fra ejendommen.

Der henvises til god landmandspraksis, at transport til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at transportere planlægges, så omgivelserne påvirkes mindst muligt.

De nuværende adgangsveje vurderes at kunne rumme projektet uden væsentlige gener for omboende og andre færdende omkring ejendommen.

Antallet og typerne af transportere til og fra husdyrbruget vurderes ikke at afvige fra, hvad der normalt må forventes fra husdyrbrug af denne type og størrelse.

3.4. Forurening

3.4.1. Spildevand herunder regnvand

Ansøger har beskrevet ejendommens afløbsforhold i bilag 1, side 53.

Lemvig Kommune har udført habitatvurdering af udledningen af tag- og overfladevand:

Habitatvurdering af udledning af overfladevand til H58

Der udledes tag- og overfladevand fra et tagareal på cirka 4.400 m². Der er desuden seks overfladeafløb omkring bygningerne. Alle afløb leder til Ramme å.

Ud fra beregninger i husdyrgodkendelse.dk estimerer Lemvig Kommune ammoniakdepositionen på tagflader til cirka 70 kg N/ha/år, hvilket svarer til cirka 31 kg N/år på hele tagarealet.

Det antages, at al deponeret kvælstof fraføres med overfladevand til dræn, Ramme Å og videre til Nissum Fjord.

Årsnedbøren estimeres til 900 mm. Det betyder en nedbørsmængde på tagarealet på cirka 4.000 m³/år, hvilket medfører et gennemsnitsligt kvælstofindhold i afledt tagvand fra staldanlægget på cirka 8 mg N/L.

I henhold til § 7, stk. 7 i Bekendtgørelse nr. 1240 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter af 24. oktober 2018, er husdyrgodkendelser omfattet af en forudgående vurdering af, hvorvidt afledningen af tagvand fra stalden kan påvirke Natura 2000-områder væsentligt (EF-habitat områder, EF-fuglebeskyttelsesområder samt Ramsarområder). Dette indbefatter en vurdering af projektets potentielle indflydelse på udpegningsgrundlaget (naturtyper samt arter) for de internationale naturbeskyttelsesområder.

Ejendommen ligger ca. 5,5 km fra Natura 2000 området Nissum Fjord, nr. 65. Området består af fuglebeskyttelsesområde, Ramsar og habitatområde. Det er udpeget på baggrund af en lang række yngle- og trækfugle, arterne hav-, bæk- og flodlampret, stavsild, laks, odder og vandranke og en række forskellige naturtyper. Området påvirkes negativt af tilførsel af næringsstoffer fra oplandet.

Udledning af tag- og overfladevand: med hjælp fra beregningssystemet bag husdyrgodkendelse.dk er den samlede deposition

fra hele staldsystemet beregnet/skønnet til at ligge på ca. 31 kg N/år inkl. baggrundsdepositionen. Vandet ledes via markdræn til Ramme Å og videre til Nissum Fjords nordlige ende.

I forhold til det store opland (næsten 4400 ha), der afvander til Ramme Å med 11-14 kg N/ha/år for dyrkede jorde og 2-3 kg N/ha/år og naturarealer, vil udvaskning fra tagfladen ikke i sig selv have nogen indvirkning på Natura 2000 området eller udpegningsgrundlaget herfor.

Det vurderes, at aktiviteterne forbundet med udledning af tagvandet ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for dyrearter på bilag IV eller ødelægge plantearter optaget på samme bilag.

Der vurderes, at udledningen til Ramme Å ikke vil påvirke dyrelivet, da tagvandet med det øvrige vand i vandløbssystemet og at arterne på udpegningsgrundlaget ikke vil blive påvirket, da de ikke forekommer i vandløbene eller opblandingen inden Nissum Fjord er så stor, at kvælstoffet fra tagfladerne ingen betydning får i deres habitat.

For at forebygge forurening som følge af utilsigtede spild stilles der vilkår om, at der ikke må ske oplag, anvendelse eller transport af foder, dyr, gødning, olie eller kemikalier ved overfladeafløb.

Tre af ejendommens overfladeafløb overholder på ansøgningstidspunktet ikke vilkår 9. Ansøger og Lemvig Kommune er i dialog for at finde en løsning, så vilkåret vil blive overholdt.

Lemvig Kommune vurderer, at håndtering af overfladevand og spildevand er tilfredsstillende ved overholdelse af de generelle regler for spildevandshåndtering, herunder også husdyrgødningsbekendtgørelsens regler om opsamling, opbevaring og håndtering af vaskevand, restvand, m.v.

Lemvig Kommune følger i øvrigt op på husdyrbrugets håndtering af spildevand og indretning af afløb, mv. ved tilsyn.

3.4.2. Husdyrgødning og foder

Husdyrgødningsbekendtgørelsen stiller et generelt krav om, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til flydende og fast husdyrgødning på husdyrbrug, samt at husdyrgødning generelt opbevares forsvarligt i dertil indrettede tekniske anlæg.

Der er to gyllebeholdere og en fortank på husdyrbruget med en samlet kapacitet på cirka 3.200 m³ og gyllekanaler under stal-dene.

Ansøger har beskrevet fodertyper og foderoplag i bilag 1, side 48.

EU's foderhygiejneforordning stiller en række generelle krav om stald- og fodringsudstyr, herunder forebyggelse og bekæmpelse af skadedyr, rengøring af foderoplag, anvendelse af friske fo-derstoffer og råvarer, opbevaringsforhold, foderanlæg og fod-ring, herunder rengøring af maskinel, vandkvalitet og uddannel-se af personale.

Fødevarestyrelsen er myndighed for reglerne i foderhygiejnefor-ordningen.

Det vurderes, at der ikke er behov for særskilte vilkår til opbe-varing eller håndtering af foder, under forudsætning af, at de generelle regler efterleves.

3.4.3. Affald

Lemvig Kommune har udarbejdet en forskrift for opbevaring af flydende farligt affald og råvarer, som husdyrbruget er forpligtet til at efterleve. Forskriften er vedlagt i bilag 3, side 61.

Lemvig Kommune har udarbejdet en affaldsguide til erhverv:

<https://www.lemvig.dk/Miljoe-og-vand/Affald.aspx>

Husdyrbruget er til enhver tid forpligtet til at efterleve gældende affaldsregulativer og Affaldsbekendtgørelsen, mv.

Lemvig Kommune gennemgår husdyrbrugets affaldsproduktion og -håndtering ved miljøtilsyn og anviser om nødvendigt korrekt opbevaring og bortskaffelse af affaldsfraktioner.

3.4.4. Råvarer og hjælpestoffer

Der er ikke beskrevet oplag af farlige råvarer og hjælpestoffer på husdyrbruget, ud over hvad er normalt for en malkekvæg-produktion.

For at forebygge forurening som følge af utilsigtede spild stilles der vilkår om, at der ikke må ske oplag, anvendelse eller trans-

port af foder, dyr, gødning, olie eller kemikalier ved overfladeafløb.

Der stilles desuden vilkår om, at afløb ikke må anvendes til bortskaffelse af nogen former for restvand eller vaskevand.

For at forebygge spild af gylle stilles der vilkår om, at gyllevogne skal påfyldes på plads med fast bund og afløb til gyllesystem, eller at der alternativt skal benyttes gyllevogne med sugetårn og overløbssikring.

Ved disse vilkår vurderes opbevaring og håndtering af råvarer og hjælpestoffer, herunder farlige flydende stoffer ikke at udgøre en miljørisiko på ejendommen.

3.5. Ammoniakpåvirkning af natur

3.5.1. Beskyttet natur

De herunder nævnte kategoriserede naturtyper er omfattet af særlige ammoniakdepositionskrav, jævnfør beskyttelsesniveauet i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 25 - 29.

Oversigtskort med beregnede totaldepositioner fra anlægget på nærliggende natur ses i bilag 4, side 68.

Den totale ammoniakemission fra det søgte projekt er beregnet til 1.585,8 kg N/ha/år.

Ud over de beregnede merdepositioner og totaldepositioner, vil alle omgivelserne herunder beskyttede naturområder blive tilført kvælstof fra baggrundsbelastningen.

Kvælstoffet i baggrundsbelastningen stammer, for en stor dels vedkommende, fra husdyrgødning, staldanlæg og industri. Det afsættes på alle arealer og føres hertil fra nær og fjern. Kvælstoffet kan ikke specifikt henføres til Solhøjvej 6, men husdyrbruget bidrager også til "skyen" af kvælstofholdige forbindelser i atmosfæren, der afsættes på naturarealer.

Baggrundsbelastningen i området er cirka 12-14 kg N/ha/år, jf. data fra Danmarks miljøportal.

Kategori 1 natur

Kategori 1 natur er ammoniakfølsomme naturtyper i Natura 2000, som er omfattet af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 D.

Staldanlægget ligger cirka 6,6 km nord for nærmeste registrerede kategori 1-natur, et rigkær ved Bøvling Fjord i Natura 2000-område 65.

Baggrundbelastningen i området er 10-12 kg/N/ha.

Der er to husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg N/ha/år inden for 1000 meter af dette naturområde (Høvsørevej 41 og 45). Den totale ammoniaktilførsel på dette naturområde fra Solhøjvej 6 må derfor ikke overstige 0,2 kg N/ha/år, jævnfør husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 26.

Den totale ammoniaktilførsel fra det søgte projekt er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Yderligere ligger der cirka 6,7 km vest for staldanlægget et kategori-1, et overdrev i Klosterhede Plantage i Natura 2000-område 224.

Baggrundbelastningen i området er 14-16 kg/N/ha.

Der ligger ingen husdyrbrug inden for de angivne afstandskrav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 26.

Den totale ammoniaktilførsel fra det søgte projekt er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Kategori 2 natur

Kategori 2 natur er større § 3 naturområder, som er beskyttet ved § 7, stk. 1 nr. 2 i Husdyrbrugloven.

Staldanlægget ligger cirka 3,7 km vest for nærmeste kategori 2-naturområde, et overdrev sydvest for Dybe.

Baggrundbelastningen i området er 10-12 kg/N/ha.

Den totale ammoniaktilførsel på dette naturområde fra husdyrbruget må ikke overstige 1 kg N/ha/år.

Den totale ammoniakdeposition fra husdyrbruget på overdrevet er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Tålegrænsen for overdrev er 10-25 kg N/ha/år.

Kategori 3 natur

Kategori 3-natur er, moser, heder og overdrev som ikke er omfattet af kategori 1 og 2.

Kommunen kan ikke fastsætte vilkår som medfører en merdeposition på under 1,0 kg N/ha/år på kategori 3-natur, jævnfør Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 29.

Den højeste totaldeposition fra husdyrbruget på kategori 3-natur, en mose cirka 550 meter øst for staldanlægget, er beregnet til 0,2 kg N/ha/år. Hertil kommer baggrundsbelastningen på 12-14 kg N/ha/år. Merdepositionen er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Der ligger en mose cirka 630 meter vest for staldanlægget og en mose cirka 835 m øst for staldanlægget, hvor totaldepositionen fra husdyrbruget på begge naturområder er beregnet til 0,0 kg N/ha/år, og merdepositionen 0,0 kg N/ha/år. Hertil kommer baggrundsbelastningen.

Øvrig natur

Ramme Å løber cirka 30 meter syd for staldanlægget. Åen er ikke særlig følsom for luftbåren ammoniak, men åen er beskyttet mod tilstandsændringer i Naturbeskyttelseslovens § 3.

Ca. 60 meter mod øst ligger en §3 eng, der er beskyttet af Naturbeskyttelsesloven. Den er besigtiget i 2013 af Naturstyrelsen og vurderet i moderat tilstand. Der er registreret mange gode arter ved besigtigelsen. Engen er delvist afgræsset.

Lemvig Kommunes vurdering

Lemvig Kommune har verificeret ruheder jævnfør retningslinjerne i "naturpixibogen", som findes på Miljøstyrelsens hjemmeside: [https://oldwiki.mst.dk/GetFile.aspx?File=/Faaglige dokumenter/Naturpixibog06032007.pdf](https://oldwiki.mst.dk/GetFile.aspx?File=/Faaglige%20dokumenter/Naturpixibog06032007.pdf).

Beskyttelsesniveauerne for kategori 1-, 2- og 3-natur er overholdt og totaldepositionen fra husdyrbruget på kategori 1- og 2-natur overstiger ikke 0,2 kg N/ha/år.

Projektet indebærer ikke merdeposition. Den totale deposition på nærmeste kategori 3-natur fra husdyrbruget er 0,2 kg N/ha/år fra husdyrbruget. Denne totaldeposition vurderes ikke i sig selv at indebære risiko for en tilstandsændring.

Det vurderes at ammoniakdepositionen fra staldanlægget ikke indebærer risiko for tilstandsændringer af natur beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3, herunder kategori 1- 2 og 3-natur.

Eftersom der ikke med denne tilladelse tilføres yderligere kvælstof til engen, vurderes det at ammoniakdepositionen ikke giver anledning til tilstandsændringer.

3.5.2. Habitatvurdering

Kommunen skal vurdere på alle planer og projekter om, hvorvidt de kan skade de arealer og arter, der er beskyttede i Natura 2000-områder.

Natura 2000-områder og arter er udpegede på internationalt plan, og de forskellige EU-lande er ansvarlige for, at de ikke tager skade af den menneskelige aktivitet i landet.

Den Europæiske Union vedtog i 1992 et direktiv, som havde til hensigt at fremme beskyttelsen af de mest truede naturtyper, svampe-, plante- og dyrearter i Europa. I daglig tale kaldes det for "habitatdirektivet", og det pålægger de nationale regeringer at udpege områder, der indeholder truede eller sårbare arter og deres levesteder. Til direktivet findes et bilag, som nævner 230 dyrearter, 483 plantearter og 198 biotoper, der skal beskyttes.

Natura 2000-områderne består af habitatområder med særlig værdifulde naturtyper, dyre- og plantearter og af fuglebeskyttelsesområder med særlige fugle.

I bilag IV til Habitatdirektivet er listet en række dyre- og plantearter, som skal beskyttes. Ligeledes er arternes yngle- og rastområder beskyttede. Beskyttelsen gælder uanset hvor arterne forekommer, dvs. både indenfor og udenfor Natura 2000-områder. Der foretages nærmere vurdering af Bilag IV-arter i kapitel 4.

Screening

Staldanlægget ligger cirka 6,8 km fra Natura 2000-område nr. 224 og cirka 5,5 km fra Natura 2000-område nr. 65.

Område nr. 224, Flynder Å og heder i Klosterhede plantage

Natura 2000 område 224 består af Habitatområde nr. 224.

Udpegningsgrundlaget for Habitatområdet er bl.a. tør og våd hede, tidvis våd eng, hængesæk og brunvandet sø samt arterne bæklampret og odder. Truslerne for hedearealer, tidvis våd eng og hængesæk er næringsstofbelastning, fragmentering, invasive arter og tilgroning.

Arterne bæklampret og odder er begge følsomme overfor forstyrrelser og afhængige af god biologisk vandløbskvalitet.

Natura 2000 område nr. 65, Nissum Fjord

Natura 2000 område nr. 65 Nissum Fjord består af Habitatområde nr. 58 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 38.

Udpegningsgrundlaget for habitatområdet er i Lemvig Kommune hovedsageligt strandengene hele vejen rundt om fjorden samt nogle få sure overdrev syd for udløbet af Bækmarksbro å. Truslerne for strandenge er uhensigtsmæssig hydrologi (udtørring), mindre saltpåvirkning, tilgroning som følge af for stor næringsstofpåvirkning og invasive arter. Truslerne for de sure overdrev er hovedsageligt tilgroning som følge af manglende naturpleje.

Derudover er der arterne laks, odder og lampret, som bl.a. er afhængige af optimal vandkvalitet.

Udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde nr. 38 drejer sig i Lemvig Kommune om knopsvane, kortnæbbet gås, krikand, lysbuget knortegås, pibeand, sangsvane, spidsand, alm. ryle, dværgterne, rørvagtel og splitterne. Truslerne for disse arter er bl.a. forstyrrelser især i yngleperioden, prædation, tilgroning og fragmentering af naturarealer der tidligere har været plejet og dermed egnet sig til yngle- og rasteområde for fuglene.

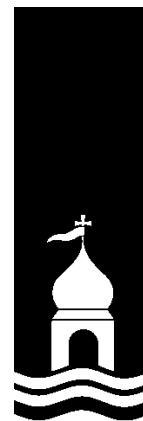
Lemvig Kommunes vurdering

På baggrund af de beregnede totaldepositioner af ammoniak fra anlægget i Natura 2000, vurderes projektet ikke i sig selv eller i kumulation med andre projekter, at udgøre en risiko for en skadevirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 224, 65 eller andre Natura 2000-områder.

Lemvig Kommune har ikke kendskab til andre projekter, som i sammenhæng med dette projekt, vil kunne påvirke Natura 2000-områder.

Projektet vurderes herefter ikke i sig selv eller i kumulation med andre projekter, at udgøre en risiko for en skadevirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 224, nr. 28 eller andre Natura 2000-områder.

Projektets påvirkning af Bilag IV-arter vurderes i det følgende afsnit.

4. Bilag IV-arter

EF-Habitatdirektivet fra 1992 rummer i sin artikel 12 en forpligtelse til at sikre en streng beskyttelsesordning for en række dyr og planter overalt i landet, dvs. uanset om de forekommer indenfor et beskyttelsesområde eller udenfor; disse arter fremgår af direktivets bilag IV, de såkaldte bilag IV-arter.

For bilag IV-arter gælder således, at deres yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges, og derfor er aktiviteter ikke tilladte, som kan udgøre en trussel for den enkelte art.

Det bemærkes, at fugle behandles særskilt i EF-fuglebeskyttelsesdirektivet.

I den daglige drift og hovedsagelig ved driftsændringer er det lodsejerens eget ansvar at være opmærksom på ikke at skade eller ødelægge bilag IV-arternes yngle- eller rasteområder. Det gælder også selv om myndighederne ikke har oplyst lodsejeren om, at der er konkrete forekomster af bilag IV-arter i området. Overtrædelser kan straffes efter regler i Naturbeskyttelsesloven og Jagt- og Vildtforvaltningsloven. Hvis en lodsejer har planer om at gennemføre en aktivitet, der kræver tilladelse, godkendelse eller lignende er det myndighedens ansvar at sikre, at de godkendte aktiviteter ikke vil skade yngle- eller rasteområder.

På baggrund af kommunens kendskab vurderes det, at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV kan tænkes at have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring husdyrbruget:

Damflagermus, vandflagermus, brunflagermus, sydflagermus, troldflagermus, birkemus, odder, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø og strandtudse.

Odder, damflagermus, vandflagermus og troldflagermus er optaget på rødlisten 1997 som sårbare. Rødlisten er en fortegnelse over plante- og dyrearter, der er forsvundet, akut truede, sårbare eller sjældne i den danske natur.

Arterne er gennemgået nedenfor:

Flagermus:

Alle danske flagermus er listet som bilag IV-arter.

Vinterkvarterer: Flagermusenes føde, insekterne, er stort set ikke fremme om vinteren. Mens de fleste insekt-ædende fugle trækker sydpå om vinteren går flagermusene i dvale fra oktober til hen i april. Flagermusene foretrækker et køligt, men frostfrit sted.

Sommerkvartererne – dagopholdssteder: Fra midt på foråret eller først på sommeren søger flagermusene til områder, hvor der er gode betingelser for ophold og føde. Det specifikke opholdssted afhænger af arten, men vil oftest være i bygninger og hule

træer i nærheden af skov. Fourageringsområderne er også artsafhængige, og kan bl.a. være søer og åer, hvor flagermusene æder insekter, de fanger over vandoverfladen. Mange arter lever af insekter, de fanger i lysåben løvskov, over marker og skove, i skovkanter, lysninger eller levende hegn. Hundeflagermus samles i ynglekolonier, hvor ungerne fødes fra omkring midten af juni og lidt ind i juli.

Sydflagermus: Holder til i huse både sommer og vinter.

Vandflagermus: Sommerkvarterer i træer, under stenbroer, sjældent i huse. Vinterkvarterer i kældre, gruber.

Trusler mod flagermus kan være fældning af gamle træer og skove samt nedrivning af bygninger.

Spidssnudet frø:

Spidssnudet frø er en brun frø med mørkere tegninger, som yngler i mange slags vådområder lige fra ganske små vandhuller til bredden af store søer og fra helt overskyggede ellesumpe til fuldstændig lysåbne vandhuller. Den største ynglesucces opnår arten i vandhuller uden fisk.

Spidssnudet frø er i høj grad afhængig af, at der nær ynglestederne findes gode levesteder på land. En stor del af spidssnudet frøs yngle- og rasteområde, men langt fra alle, er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Ødelæggelse og forringelse af yngle- og rasteområder omfatter rydning, opfyldning til byggeri, belastning med spildevand og fragmentering på grund af veje.

Det nærmeste potentielle leveområde for den spidssnudedede frø er området med eng og å på den anden side af Solhøjvej.

Odder:

Odderen var i slutningen af 1950'erne udbredt i det meste af Danmark med undtagelse af bl.a. Bornholm, Samsø og Læsø. En undersøgelse i 1980 viste, at den danske bestand var gået drastisk tilbage og der blev iværksat en række forvaltningsmæssige tiltag. Bestandsudviklingen har siden været positiv og odderen lever nu i store dele af Jylland. I 2007 fastslog DNA-analyser af prøver fra ekskrementerne, at der også stadig findes odder i Vestsjælland.

Fra snudespids til halespids måler en voksen odder ca. 100-130 cm og vejer ca. 6-11 kg (hanner), 5-8 kg (hunner).

Som en tilpasning til livet i vand har odderen svømmehud mellem tæerne, og kroppen er lang og strømlinet. Både ører og næsebor kan lukkes, når dyret dykker, og pelsens gråbrune underuld er isolerende og vandskyende.

Pelsens er på oversiden mørkebrun, lidt lysere på bugen, og på halsen og undersiden af hovedet kan pelsen være hvidgrå.

Det flade hoved med de lange knurhår omkring snuden og den kraftige hals, der næsten går i ét med kroppen, er typiske ken-

detegn ved odderen. Men arten kan også kendes på den let af-fladede hale.

Odderen lever især af fisk som aborre, ål, karpe og ålekvabber. Fisk i størrelsen 10-15 cm foretrækkes. De foretrukne ål er dog en smule længere. Frøer kan også udgøre en del af føden, og indimellem tager odderen også små pattedyr, fugle og krebsdyr.

Odderen lever i tilknytning til både stillestående og rindende vand, salt- og ferskvand. Uforstyrrede vandløb, søer, moser og fjordområder, med gode skjulmuligheder i form af vegetation, er oplagte levesteder.

Da odderen er nataktiv opholder den sig om dagen i en hule i brinken, under trærodder eller under buske.

Både hanner og hunner hævder territorium, men hannens er større end hunnens, og kan strække sig over mere end 10 kilometer vandløb. Kun i parringstiden færdes hannen og hunnen sammen.

De fleste unger bliver født om sommeren eller i efteråret, selv om odderen kan føde unger på alle tidspunkter af året. Et kuld på 2-3 unger fødes, når hunnen har været drægtig i ca. 60 dage. Ungerne er et år gamle før de kan klare sig selv.

For at odderen yngler, skal der i dens territorium være skjul eller fristeder i form af rørskov, krat eller anden bevoksning. Der skal også være ringe menneskelig aktivitet, det vil sige et minimum af færdsel, lystfiskeri og jagt. Findes der tilstrækkelige skjul, er odderen mere tolerant overfor menneskelige forstyrrelser.

Odderen findes formentlig i Ramme Å som løber ca. 30 meter syd for ejendommen.

Markfirben

Markfirbenet er et kraftigt, kortbenet firben. Det kendes fra det almindelige firben på, at det er kraftigere med kort, højt hoved og afstumpet snude. Om foråret er hannen grøn på kroppens sider. Den bliver op til 23 cm lang.

Den findes spredt i landskabet (især ved kysterne) på åbne, varme, solrige lokaliteter som jernbane- og vejstrækninger, sten- og jorddiger, heder, overdrev, grusgrave, strandenge, kystskrænter og sandede bakkeområder. Den kan dog også forekomme på ekstensive landbrugsarealer. Den lever primært af græshopper, sommerfuglelarver og biller.

Markfirbenet yngler på solvendte skrånninger med varm, løs, veldrænet jord af gruset eller sandet karakter. Variationen i landskabet gør det muligt for dyret hurtigt at skifte mellem varme og kølige steder, og dermed regulere sin kropstemperatur.

Markfirbenet går i hi i september (ungerne i november). Hanterne kommer frem af hi i midten af april og hunnerne i midten af maj, og parringstiden er straks i gang. Hunnen lægger æg i midten af juni. Der lægges 6-12 æg der graves 5-10 cm ned et sted hvor solen kan skinne ned. Æggene klækkes i august-september, medmindre det er en kold sommer.

I den aktive periode bevæger de fleste individer sig mindre end 100 m væk fra udgangspunktet. Markfirbenet er gået betydeligt tilbage i de sidste 100 år, hvilket kan skyldes, at dens levesteder gror til.

Markfirbenet kunne godt findes ved stengærdet der omgiver Ramme Kirke.

Birkemus:

Birkemusen findes i to hovedbestande, en i det vestlige Limfjordsområde samt en i det sydlige Jylland. Birkemus forekommer i en stor variation af levesteder, hvoraf de vigtigste synes at være fugtige områder i forbindelse med vandløb eller fjorde samt tilstødende tørre arealer.

Birkemus er fundet i en række forskellige naturtyper: ferske enge, strandenge, overdrev, ekstensivt dyrkede marker, heder, moser, vældområder, fjordskrænter og nogle steder endda i plantager og skove. De træk, som går igen på de fleste sommeropholdssteder, er en høj grad af fugtighed og et tæt urtelag. Det fugtige element kan udgøres af vandløb, væld, moser eller fugtige arealer ud til en fjord.

Nærmeste potentielle levested for Birkemusen er uforstyrrede enge langs Ramme Å, cirka 50 meter øst for staldanlægget.

Strandtudse:

Strandtudsens yngle- og rasteområde vil ofte være vandhuller, enge og strandenge, der er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

Gødskning og vandstandssænkning er væsentlige trusler. Hvis levestedet gødes eller tilføres gødningsstoffer udefra, kan vegetationen blive så frodig, at den ikke længere holdes tilstrækkelig kort ved for eksempel afgræsning.

Hvad angår vandstand kan 5-10 cm til eller fra, være afgørende for, at vandsamlingen udtørres på det rette tidspunkt. Det betyder for eksempel, at hvis en grøft i nærheden udsættes for hårdhændet oprensning, så grøftens bund uddybes med 5-10 cm, så kan det være nok til at tudserne ikke længere kan gennemføre ynglecycklus.

Mose- og engområderne langs Ramme Å er potentielle levesteder for strandtudsen.

Stor vandsalamander:

Den store vandsalamander er en padde med lang krop og lang hale. Den bliver 10-16 cm lang. De voksne dyr har mørkegrå eller sort ryg og har mange små, hvide vorter på kroppens sider. Bugen er svovlgul med sorte pletter. Hannen kendes i yngletiden på en høj rygkam med et savtakket omrids.

Den foretrækker næringsfattige, solbeskinnede vandhuller. Det er ikke unormalt at finde den i vandhuller på under 100 m², men de findes også i søer, der kan være over 1 hektar store. Den kan være ret almindelig i vandhuller midt ude på dyrkede marker, især dem, hvor kvæget vandes. Salamanderen yngler sjældent, hvis der er fisk eller hvis der opdrættes ænder i vandhullet.

I vandhullerne parrer salamanderne sig og opholder sig frem til slutningen af sommeren. I sensommeren forlader de voksne individer vandhullerne, indtil de i oktober opsøger et overvintningssted. Uden for yngletiden er salamanderen primært i skove og enge, men findes også i kældre, udhuse og lignende. Den skjuler sig ofte i dagtimerne og kommer først frem om natten, hvor den går på jagt. Størstedelen af bestanden opsøger levesteder inden for få hundrede meter fra ynglestederne, men enkelte individer kan vandre op til 1 km. Rastestederne er oftest knyttet til skov og til menneskeboliger.

Trusler mod Stor vandsalamander: Næringsstofforurening af ynglevandhuller, udsætning af fisk og ænder i vandhullerne, opfyldning og dræning af ikke-beskyttede vandhuller, fjernelse af vegetation nær vandhullerne, som arten bruger udenfor yngletiden (f.eks. småskove) eller opdyrkning af vandhulsnære arealer.

Der er ca. 500 meter til nærmeste vandhul. Stor vandsalamander har ikke potentielle yngle- og levesteder i umiddelbar nærhed af staldanlægget, men kan godt have vinterkvarter omkring træer og kældre tæt ved ejendommen.

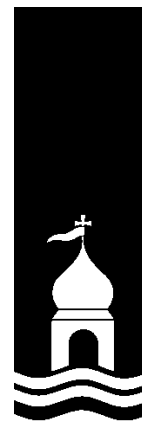
Bæver:

Europæisk bæver er en stor gnaver i familien af bævere. Den var nær udryddelse i begyndelsen af 1900-tallet på grund af jagt, men er siden genudsat mange steder i Europa og Asien, hvor den nu findes fra Storbritannien til Kina og Mongoliet. I Danmark blev den genudsat i 1999, den er kun få observationer fra Ramme Å-systemet.

Den er kendt for at lave dæmninger, men den graver også kanaler til flådnings af træstammer og grene. I vandet bygger den et bæverbo af grene med en indgang placeret under vandet, men den kan også udgrave sit bo i en brink.

Bæveren er fredet og kun Naturstyrelsen har myndighed til at regulere bestanden, samt fjerne og regulere bæverens dæm-

ninger og andre aktiviteter. Den væsentligste trussel mod bævere er gentagen fjernelse af bæverbo i hele vandløbssystemet.

Ulv:

Ulven er et rovdyr, der lever i Europa, Asien og Nordamerika. Ulven holder til i skov og på steppelignende arealer, hvor den jager i et kobbel, en stor flok, bestående af et forældrepar og dets voksne afkom.

Ulven er en typisk topoprædator i sit område, med kun mennesker som reel trussel imod den. Den lever hovedsagelig af større hovdyr, men tager også mindre dyr som mus, harer og fugle. De kan desuden leve af ådsler og af husdyr som kvæg, og omkring mennesker kan de gå i affald.

Ulven er en generalist hvad angår levested (habitat) og kan opholde sig mange forskellige steder. Ulvens valg af levested hænger stærkt sammen med mængden af byttedyr, mangel eller lave forekomster af kvæg, vejrtæthed, menneskelig tilstedeværelse og topografi. Området ved Klosterheden vil godt kunne rumme ulve og da de vandrer meget omkring, vil man formentlig også lejlighedsvis kunne observere arten omkring Ramme. Den væsentligste trussel mod ulve er menneskelige forstyrrelser.

Andre dyre- og plantearter

Lemvig Kommune er ikke bekendt med forekomster af andre planter eller dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistes i nærheden af husdyrbruget.

Lemvig Kommunes vurdering

Projektet vurderes ikke at medføre tilstandsændringer i skovbevoksninger, andre potentielle sommer- eller vinterkvarterer, eller at påvirke fødegrundlaget for flagermus.

Projektet vurderes således ikke at udgøre en risiko for at forringe fødegrundlag, leve- eller rastesteder for flagermus.

Projektet inddrager ikke arealer, som opfylder betingelserne for birkemusens levesteder. Projektet vurderes derfor ikke at udgøre en risiko for birkemusen.

Det vurderes, at odderen ikke er truet af projektet, da der ikke sker opsplnitning af bestande og levesteder, ødelæggelse eller forringelse af yngle- og rasteområder eller forstyrrelser ved anlægsarbejder.

Der inddrages ikke arealer, der tidligere har været vådområde, og projektet i sig selv vurderes derfor ikke at have negative konsekvenser for spidssnudet frø, stor vandsalamander eller strandtudse.

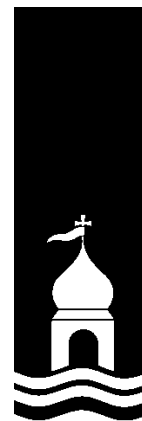

Der inddrages ikke arealer, der er egnede som yngle- og rasteområder for markfirben og det vurderes derfor ikke at have negative konsekvenser for arten.

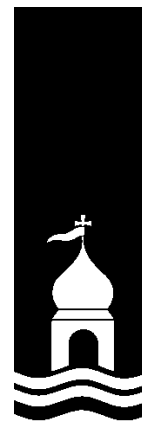
Der inddrages ikke arealer, der er egnede som yngle- og rasteområder for bæverene i Ramme Å og de vil ikke blive generet af landbrugsdriften.

Projektet inddrager ikke arealer, som opfylder betingelserne for ulv i området og eventuelle ulve i området vil ikke blive generet af aktiviteterne forbundet med landbrugsdriften.

Lemvig Kommune vurderer, at projektet ikke indebærer forringelse af internationale naturbeskyttelsesområder eller muligheden for opnåelse af gunstig bevaringsstatus eller medfører forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, jævnfør Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 926 af 27. juni 2016.

Bilag

ANSØGNING OM MILJØTILLADELSE § 16 B

Kvægbruget på Kirkegård

Solhøjvej 6, Ramme

7620 Lemvig

v. Regnar Boel

Ansøgningen er tilknyttet skema 206713, som er indsendt via www.husdyrgodkendelse.dk

Ansøgning udarbejdet af
Lotte Stilling Nielsen
Miljørådgiver, Lemvigegnens Landboforening
Tlf. 9663 0556 Mobil: 4018 2554
Mail: lsn@lemvig-landbo.dk

INDHOLD

0. Indledning.....	3
1. Oplysninger om ansøger og ejerforhold.....	3
2. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte.....	3
2.1. Indretning og drift af anlæg.....	4
2.1.1. Produktionsareal, staldsystem og dyretype.....	4
2.1.2. Håndtering og opbevaring af husdyrgødning samt eventuelle driftsforskrifter.....	5
2.1.3. Konstruktions- og plantegninger m.v.....	6
2.2. Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer, placering af ny bebyggelse m.v.....	6
2.2.1. Planlagte ændringer.....	6
2.2.2. Generelle afstandskrav.....	6
2.3. Husdyrbrugets evt. tekniske, forurenings- og driftsmæssige sammenhæng med andre husdyrbrug	7
2.4. Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til omgivelserne og disses miljømæssige sårbarhed.....	7
2.4.1. Landskabs- og planmæssige forhold, bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger mv.....	7
2.4.2. Eksisterende anlæg i området.....	8
2.4.3. Afstand til naboer og natur.....	8
2.5. Husdyrbrugets ammoniakemission i ansøgt drift, nudrift og driften inden for de seneste 8 år samt deposition til naturområder.....	9
2.6. Husdyrbrugets lugtemission i ansøgt drift og nudrift samt lugtgeneafstande.....	9
2.7. Øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget.....	10
2.7.1. Støj, støv, fluer, til- og frakørsel.....	10
2.7.2. Evt. forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger, forslag til egenkontrol.....	10
2.8. De forventede væsentlige virkninger som følge af reststoffer, affaldsproduktion og brugen af naturressourcer.....	11
2.9. Husdyrbrugets valg af bedste tilgængelige teknik (BAT) med henblik på reduktion af ammoniakemission.....	11
2.10. Eventuelle grænseoverskridende virkninger.....	12

Ansøgning om miljøtilladelse § 16 b

0. INDLEDNING

Der søges hermed om miljøtilladelse efter § 16 b i LBK nr. 1020 af 22/05/2018 (Husdyrbrugetloven).

Ejendommen, der er beliggende på Solhøjvej 6, Ramme, 7620 Lemvig, har jf. VVM-screening af 13. september 2006 en produktionstilladelse til 153 malkekøer, 11 småkalve (0-6 mdr.) og 9 kvier (6-28 mdr.), alle stor race. Bedriftens kvier har siden 2006 været passet på "kviehotel". Kostalden er indrettet som sengestald med spalter samt malkebotter, mens øvrige afdelinger er indrettet med spaltegulvsbokse samt dybstrøelse. Forud for etablering af sengestald mv. i 2002 blev der vedtaget et regionplantillæg med VVM-redegørelse (Ringkjøbing Amtsråd) samt gennemført nabohøring og lokaliseringsgodkendelse (Lemvig Kommune) pga. ejendommens beliggenhed.

Ansøgningen er begrundet i ønsket om at tage kvierne hjem, dvs. at reducere lidt i koholdet og øge antallet af ungdyr i fht. gældende produktionstilladelse. Ændringen i dyresammensætningen vil ske inden for eksisterende bygningsmæssige rammer og indretning.

Der søges om miljøtilladelse til et produktionsareal i staldene svarende til 1150 m². Dertil kommer et overfladeareal af gyllebeholdere på ca. 676 m² og et gødningsareal af dybstrøelse på ca. 188 m².

Den ansvarlige for driften er husdyrbrugets ejer, Regnar Boel.

Ansøgning er indsendt med skema nummer: 206713. Se desuden vedlagte bilag 1, 2 og 3.

1. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD

Iflg. bilag 1A skal der oplyses om ansøger og ejerforhold, jf. nedenstående punkter. Disse oplysninger indgår som basisoplysninger i ansøgningsskemaet indsendt via www.husdyrgodkendelse.dk, og der henvises til at finde dem der.

- 1) Adressen og matrikelnummer og ejerlav, hvor husdyrbruget er beliggende, samt ejendomsnummer, CHR-numre og eventuelt CVR-nummer. *Ses under basisoplysninger i ansøgningsskema.*
- 2) Ansøgers navn, adresse, telefonnummer og e-mail. *Ses under basisoplysninger i ansøgningsskema.*
- 3) Oplysninger om ejeren af ejendommen, hvis ansøgeren ikke er identisk med ejeren af ejendommen: Ejers navn, adresse, telefonnummer og e-mail. *Ses under basisoplysninger i ansøgningsskema.*
- 4) Oplysninger om husdyrbrugets eventuelle repræsentant: Repræsentanten og eventuelt virksomhedens navn, adresse, telefonnummer, e-mail og eventuelt CVR-nummer. *Ses under basisoplysninger i ansøgningsskema.*
- 5) Oplysninger om eventuelle andre husdyrbrug, som husdyrbruget drives eller skal drives sammen med. *Husdyrbruget drives ikke i samdrift med andre husdyrbrug.*

2. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE

Iflg. bilag 1B skal ansøgningen indeholde en beskrivelse af husdyrbruget og det ansøgte særkender, fysiske karakteristika, placering og potentielle indvirkning på miljøet, herunder oplysninger nævnt under nedenstående 10 punkter. Der gives en beskrivelse i de efterfølgende delafsnit.

Bilag 1

Ansøgning om miljøtilladelse § 16 b

- 1) Indretning og drift af anlæg, herunder oplysninger om produktionsareal, staldsystem og dyretype, håndtering og opbevaring af husdyrgødning samt eventuelle driftsforskrifter, målfaste konstruktions- og plantegninger m.v.
- 2) Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer, placering af ny bebyggelse m.v.
- 3) Eventuelle oplysninger om, hvorledes husdyrbruget er teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug
- 4) Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed i forhold til omgivelserne og disses miljømæssige sårbarhed, herunder placering af eksisterende anlæg, landskabs- og planmæssige forhold og afstande til sårbar natur og omkringboende m.v.
- 5) Husdyrbrugets ammoniakemission, herunder ved angivelse i ansøgt drift og nudrift og driften inden for de seneste 8 år, og -deposition til naturområder
- 6) Husdyrbrugets lugtemission, herunder ved angivelse i ansøgt drift og nudrift, og lugtgeneafstande
- 7) Øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget og det ansøgte, herunder støj, støv, fluer, til- og frakørsel, samt om eventuelle forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger, forslag til egenkontrol m.v.
- 8) De forventede væsentlige virkninger som følge af de forventede reststoffer, den forventede affaldsproduktion, hvor dette er relevant, og brugen af naturressourcer, hvis oplysningerne foreligger
- 9) Husdyrbrugets valg af bedste tilgængelige teknik (BAT) med henblik på reduktion af ammoniakemission, hvis husdyrbrugets ammoniakemission er mere end 750 kg NH₃-N
- 10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger

2.1. INDRETNING OG DRIFT AF ANLÆG

2.1.1. Produktionsareal, staldsystem og dyretype

Kostalden er indrettet som sengestald med spalter samt malkerobotter, mens de ældre dele af staldanlægget og en del af foderladen er indrettet med spaltegulvbokse samt dybstrøelse til kalve/ungdyr samt syge- og kælningsbokse med dybstrøelse til køer. Dele af staldanlægget udnyttes ret ekstensivt, da god afstand rent sundhedsmæssigt er en fordel for kalvene. De ældste kvier går i kostalden. Kvier på ca. 11-22 mdr. kommer på græs om sommeren, hvilket giver mere plads til de tilbageværende dyr i stalden. Kvierne afgræsser bl.a. arealer langs tilløbene til Ramme Å.

Produktionsarealet er opmålt fysisk i staldene, se bilag 1. I kostalden er foderbord, arealer foran nakkebomme og serviceareal foran malkerobotter trukket fra. I de øvrige dele af staldanlægget er alle boksarealer medregnet, mens gangarealerne er trukket fra. De indtastede produktionsarealer er en smule større end de opmålte, og de vurderes at være dækkende for dyrenes reelle opholdsareal. Hele staldanlægget hænger sammen og er derfor indtegnet i ansøgningskemaet som ét samlet staldanlæg.

Bilag 1

Ansøgning om miljøtilladelse § 16 b

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udleggende	Produktionsareal (m ²)
Anset drift						
Kostald	2391	Naturlig ventilation	3 m	(#9666) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyt eller ringkanal)	0	880
				(#9666) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	270
Sum						1150

2.1.2. Håndtering og opbevaring af husdyrgødning samt eventuelle driftsforskrifter

I dette afsnit redegøres for gødningslagre, som er indtegnet i ansøgningskemaet, se også bilag 2.

Gylle fra staldene pumpes via en stationær el-pumpe til en 400 m³-fortank med betonoverdækning (firkantet beholder). Herfra afhentes gyllen af Lemvig Biogas. Returgylle fra biogasanlægget opbevares i to åbne gyllebeholdere med flydelag (1200 m³ og 1600 m³) og udbringes af maskinstation i løbet af dyrkningssæsonen. Alle tre beholdere ligger mindre end 100 m fra vandløb og er derfor pålagt 5-årig beholderkontrol og gyllealarm. Mellem gyllebeholderne er der en møddingsplads, som har afløb til den største beholder. Dybstrøelsen udbringes også af maskinstation. Erfaringsmæssigt svarer opbevaringskapaciteten til ejendommens behov. Transporter med husdyrgødning foregår via udkørslerne

Bilag 1

Ansøgning om miljøtilladelse § 16 b

til Rammegårdvej og Solhøjvej, som er markeret med pile på kortet. På den måde minimeres påvirkningen af byen og de nærmeste naboer.

Lager	Årstal, bemærkning	Rumfang	Miljøteknologi	Overfladeareal, m ²		
				Ansøgt	Nudrift	8-års
Gyllebeholder	Alarm og 5-årlig kontrol Fyldes af biogas	1200	Flydelag	301	301	301
Gyllebeholder	Alarm og 5-årlig kontrol Fyldes af biogas	1600	Flydelag	375	375	375
Fortank	Alarm og 5-årlig kontrol Tømmes af biogas	400	Fast overdækning	-	-	-
Sum		3200		676	676	676
Møddingsplads				188	188	188

2.1.3. Konstruktions- og plantegninger m.v.

Oversigtstegning af staldanlægget er vedlagt som bilag 1. Der er tale om fortsat anvendelse af eksisterende bygninger.

2.2. ANLÆGSARBEJDER, BYGNINGSMÆSSIGE ÆNDRINGER, PLACERING AF NY BEBYGGELSE M.V.

2.2.1. Planlagte ændringer

Ingen. Ansøgningen er begrundet i en ændring af dyresammensætningen inden for eksisterende bygningsmæssige rammer og indretning.

2.2.2. Generelle afstandskrav

Der ændres ikke på placering og størrelse af bygninger eller produktionsarealer.

Afstande i fht. diverse generelle afstandskrav (§ 8) fremgår af ansøgningsskemaets afsnit 8.1, og afstande i fht. byzone og nabobeboelse (§ 6) fremgår af ansøgningsskemaets afsnit 8.2. I begge afsnit vises afstanden fra nærmeste staldbygning eller gødningslager.

Afstandskrav og evt. bemærkninger ses i tabellen herunder

Punkt	Krav, m	Afstand, m	Bemærkning
Nærmeste byzone eller sommerhusområde	50		-
Nærmeste lokalplanlagte område til boligformål, offentlige formål mv.	50		-
Nabobeboelse	50		-
Vandløb og søer > 100 m ²	15		-
Naboskel	30		-

Bilag 1

Ansøgning om miljøtilladelse § 16 b

Levnedsmiddelvirksomhed	25		-
Vandforsyningsanlæg (ikke almen)	25		-
Vandforsyningsanlæg (almen)	50		-
Offentlig vej og privat fællesvej	15		-
Beboelse på samme ejendom	15		-

2.3. HUSDYRBRUGETS EVT. TEKNISKE, FORURENINGS- OG DRIFTSMÆSSIGE SAMMENHÆNG MED ANDRE HUSDYRBRUG

Husdyrbruget drives ikke i samdrift med andre husdyrbrug.

2.4. HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED I FORHOLD TIL OMGIVELSERNE OG DISSES MILJØMÆSSIGE SÅRBARHED

2.4.1. Landskabs- og planmæssige forhold, bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger mv.

Husdyrbruget er beliggende på den nordligste del af den vestjyske smeltevandsslette (Bækmarksbro Hedeslette) og tæt på hovedopholdslinjen, der danner grænsen mellem smeltevandssletten og randmorænen i området. Terrænet på smeltevandssletten er relativt fladt og skråner fra hovedopholdslinjen ned mod Bøvling Fjord. Området er præget af landbrugsmæssig udnyttelse og produktion.

Ejendommen ligger i umiddelbar tilknytning til Ramme By. Inden for byzonen og tættest på ejendommen ligger Ramme Skole og Ramme Kirke. Mellem byzonen og ejendommen ligger to énfamiliehuse. Godt 30 meter syd for ejendommen løber Ramme Å.

Der bygges ikke nyt og ændres ikke på ejendommens landskabelige fremtræden. Kommentarer vedr. husdyrbrugets afstand til relevante landskabs-, natur- og miljøudpegninger ses i tabellen herunder.

Punkt	Udstrækning, m	Afstand, m	Bemærkning
Kystnærhedszone	3.000	5 km	-
Søbeskyttelseslinje	150		-
Åbeskyttelseslinje		2 km	-
Skovbyggelinje	300	2,5 km	-
Kirkebyggelinje	300		Ligger inden for kirkebyggelinje til Ramme Kirke
Beskyttede sten- og jorddiger		1 km	-
Fortidsmindebeskyttelseslinje	100	1 km	-
Fredning (vedtaget/i forslag)			Ligger uden for fredning omkring Ramme Kirke
§ 3 beskyttet natur		30 m	Eng samt Ramme Å
Drikkevandsinteresser			OD
Følsomme indvindingsområder		150 m	Nitratfølsomt indvindingsområde
Kommuneplanramme (vedtaget/i forslag)		50 m	Ramme, omr. til offentlige formål
Lokalplanramme (vedtaget/i forslag)		50 m	Ramme, omr. til offentlige formål
Natura 2000-område		>5,5 km	-
Natur- og vildtreservat		>5,5 km	-

Ansøgning om miljøtilladelse § 16 b

2.4.2. Eksisterende anlæg i området

I området findes andre husdyrbrug, hvoraf de nærmeste er Ramme Præstegård (Stationsvej 33), Højlund (Voldervej 22) og Rammegård (Rammegårdvej 26). De tre nævnte ejendomme ligger inden for området omfattet af § 26 stk. 2 (kumulation vedr. ammoniakfordampning), men der er ikke kategori 1-natur inden for det påvirkede område. Ramme Præstegård ligger mindre end 300 m fra byzonen, og derfor er der indregnet et kumulationspunkt for lugt på zonegrænsen. De øvrige ejendomme ligger mere end hhv. 100 og 300 m fra nabobeboelse og by.

Punkt	Antal	Bemærkning
Landbrugsejendomme med kumulation til kategori 1 natur*	0	Der beregnes en ammoniakpåvirkning fra Stationsvej 33, Voldervej 22 og Rammegårdvej 26 på det samme område som fra Solhøjvej 6 (kumulation), men der ligger ikke kategori 1-natur inden for det påvirkede område
Landbrugsejendomme med kumulation til vedr. lugt**	1	Stationsvej 33 ligger mindre end 300 m fra kanten af byzone/udlagt boligområde i Ramme
<p>*) antal husdyrbrug over 150 kg NH₃-N pr. år inden for 200 m + antal husdyrbrug over 450 kg NH₃-N pr. år inden for 200-300 m + antal husdyrbrug over 750 kg NH₃-N pr. år inden for 300-500 m + antal husdyrbrug over 1.500 kg NH₃-N pr. år inden for 500-1.000 m + antal husdyrbrug over 5.000 kg NH₃-N pr. år inden for 1.000-2.500 m</p> <p>**) Antal husdyrbrug med mere end 750 kg NH₃-N pr. år nærmere end 300 m fra samme punkt i byzone/samlet bebyggelse eller nærmere end 100 m fra samme punkt på en enkeltbolig</p>		

2.4.3. Afstand til naboer og natur

Placeringen af naboer og beskyttet natur (kategori 1, 2 og 3) er markeret på ansøgningsskemaets kort. Afstandene fremgår af ansøgningsskemaets afsnit 8.2, der viser afstanden fra nærmeste staldbygning eller gødningslager.

Enkelte afstande eller kommentarer er vist i tabellen herunder.

Punkt	Afstand, m	Bemærkning
Byzone/sommerhusområde		Ramme By
Samlet bebyggelse	Ingen xx og yy	For at kunne medregnes til samlet bebyggelse, skal der inden for 200 m fra en beboelse ligge flere end 6 andre beboelsesbygninger uden landbrugspligt. Det er vurderet, at Rammegårdvej 1 og Solhøjvej 2 ikke ligger i samlet bebyggelse, da Rammegårdvej 1, Solhøjvej 2, Algade 43, Algade 41, Algade 39 og Algade 37 kun giver 6 beboelser i alt. Det er undersøgt, at 50%-reglen for lugt godt kunne overholdes for Rammegårdvej 1 og Solhøjvej 2, hvis de havde været omfattet af samlet bebyggelse (beregningsspunkt xx og yy i ansøgningsskemaet).
Nabobeboelse uden landbrugspligt		Rammegårdvej 1 Solhøjvej 2 Rammegårdvej 18
Kategori 1 natur (§ 7 i Natura 2000)		
Kategori 2 natur (§ 7 uden for Natura 2000)		

Bilag 1

Ansøgning om miljøtilladelse § 16 b

Kategori 3 natur (anden ammoniakfølsom natur og skov)		
---	--	--

2.5. HUSDYRBRUGETS AMMONIAKEMISSION I ANSØGT DRIFT, NUDRIFT OG DRIFTEN INDEN FOR DE SENESTE 8 ÅR SAMT DEPOSITION TIL NATUROMRÅDER

Husdyrbrugets ammoniakemission og ammoniakdeposition er beregnet på baggrund af de forudsætninger, der er indsat i ansøgningssystemet.

Den beregnede ammoniakemission (kg NH₃-N /år) i ansøgt drift, nudrift og 8 års-drift fremgår af ansøgningsskemaets afsnit 4

	Fra stald	Fra lagre	I alt
Ansøgt drift			
Nudrift			
8 års-drift			

Den beregnede påvirkning af naturområder fremgår af ansøgningsskemaets afsnit 7. Resultatet viser, at deposition til kategori 1 og 2 naturområder ikke overstiger husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens grænseværdier.

	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3
Merdeposition (8 års-drift)			
Merdeposition (nudrift)			
Total deposition			

2.6. HUSDYRBRUGETS LUGTEMISSION I ANSØGT DRIFT OG NUDRIFT SAMT LUGTGENEAFSTANDE

Husdyrbrugets lugtemission og geneafstande er beregnet på baggrund af de forudsætninger, der er indsat i ansøgningssystemet. Den beregnede lugtpåvirkning fremgår af ansøgningsskemaets afsnit 6. Resultatet viser, at lugtgeneafstanden til byzone ikke er overholdt i hverken 8-års drift, nudrift eller ansøgt drift. Lemvig Kommune har mulighed for at fravige afstandskravet for lugt, såfremt lugtemissionen fra staldanlægget ikke stiger (50%-reglen).

Der foretages ikke nybyggeri, renovering eller udvidelse af staldene, så reelt sker der ingen ændring, ud over at kvierne tages hjem. Produktionsarealet før og efter vil være det samme.

Der findes ingen teknologiske muligheder for lugtbegrænsning af kvægbrug med naturlig ventilation. Et muligt tiltag er at have tomme og rengjorte staldafsnit om sommeren, hvorved lugten fra disse staldafsnit ikke skal tælles med i beregningen. Ejendommens kvier på ca. 11-22 mdr. kommer på græs om sommeren, men da køer og store kvier går sammen, svarer det ikke til en fuldstændig tømning og rengøring af et staldafsnit. Antallet af dyr reduceres, men når produktionsarealet ikke bliver reduceret om sommeren, kan afgrænsningen ikke indregnes med effekt på ejendommens lugtemission. Det kunne overvejes at stille vilkår om tømning af nogle enkelte staldafsnit om sommeren, så lugtemissionen holdes nede. Det kræver dog stadig en fravigelse af afstandskravet for lugt (50%-reglen), hvis det skal være muligt at opretholde den ønskede produktion på husdyrbruget. Det foreslås på den baggrund, at der ikke stilles krav om tømning og

Ansøgning om miljøtilladelse § 16 b

rengøring af hele staldafsnit, da det er en fordel rent velfærds- og sundhedsmæssigt, at det er muligt at øge pladsen mellem de tilbageværende dyr i stalden.

2.7. ØVRIGE EMISSIONER OG GENEPÅVIRKNINGER FRA HUSDYRBRUGET

2.7.1. Støj, støv, fluer, til- og frakørsel

Driften af ejendommen vil være uændret, og der forventes ingen væsentlige ændringer af støj-, støv-, flue- og trafikmæssige påvirkninger af omgivelserne.

Støjkluder og –gener: Der forventes ingen ændring i støjkluder eller støjbidrag til omgivelserne som følge af den søgte miljøtilladelse. Støjkluder på ejendommen er primært interne og eksterne transporter af foder, husdyrgødning mv. Der vil i perioder være et forøget støjbidrag fra interne transporter, f.eks. i forbindelse med ensilering samt udbringning af gylle og dybstrøelse. Der kommer en mælkebil til gården hver anden dag, lastbiler fra biogasanlægget ugentligt og diesel/fodertransporter mv. et par gange om måneden. Brugen af traktor vil normalt begrænses til at foregå i dagtimerne, dog må påregnes sæsonbestemt arbejde (f.eks. forårs- og efterårsarbejde i marken samt omkring hvert slæt), hvor arbejdstiden går ud over dagtimerne. Stationære støjkluder som malkeanlæg og valser er placeret inde i bygningerne. Der vurderes ikke at være støj og vibrationer af en karakter, der har væsentlig påvirkning uden for ejendommen.

Støvkilder og –gener: I forbindelse med transporter og foderaflæsning kan der opstå støvgener, hvilket dog er af begrænset karakter. Der vurderes ikke at være væsentlige støvgener, der kan påvirke omkringboende. Der forventes ingen ændring som følge af den søgte miljøtilladelse.

Gener og bekæmpelse af skadedyr: Der er løbende fokus på renholdelse af stalde og omgivelser, bl.a. for at begrænse flue- og rottegener. Der ringes efter rottebekæmpelse, hvis der konstateres behov.

Lyskluder og –gener: Staldanlægget er afskærmet af træer ud mod by og naboer, og der vurderes ikke at være væsentlig lyspåvirkning af naboer eller trafikanter. Belysningen i staldene dæmpes om natten.

Affald: Døde dyr placeres nord for foderladen, så kortvarigt som muligt, efter at Daka er tilkaldt. Fast brændbart affald samles i en container i foderladen, som tømmes hver 14. dag. Affald til genbrug køres til genbrugspladsen efter behov. Spildolie i begrænset omfang opbevares i maskinhuset og afhentes af olieselskabet eller afleveres på genbrugspladsen efter behov.

Transporter til og fra ejendommen: Tilkørselsvejene til husdyrbruget er anlagt, så al trafik med landbrugsmaskiner, mælkebil, biogas og andre tunge transporter foregår via indkørsler fra Rammegårdvej eller Solhøjvej, i størst mulig afstand fra de nærmeste naboer samt byzonen med skole og kirkeomgivelser, se kortet i afsnit 2.1. Der er plantet træer mellem indkørslen og nabobeboelsen på Rammegårdvej 1. Antallet og typerne af transporter til og fra husdyrbruget (mælk, foder, dyr, diesel, affald, dybstrøelse, gylle, afgasset gylle...) vurderes ikke at afvige fra, hvad der normalt må forventes fra husdyrbrug af denne type og størrelse, og der forventes ingen ændring som følge af den søgte miljøtilladelse.

2.7.2. Evt. forurenings- og genbegrænsende foranstaltninger, forslag til egenkontrol

---

God landmandspraksis er, at transport til og fra ejendommen foregår ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, så omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Ansøgning om miljøtilladelse § 16 b

2.8. DE FORVENTEDE VÆSENTLIGE VIRKNINGER SOM FØLGE AF RESTSTOFFER, AFFALDSPRODUKTION OG BRUGEN AF NATURRESSOURCER

På husdyrbruget forbruges der foder, vand, el, brændstof mv., mens affaldsproduktionen er begrænset. Reststoffer fra produktionen er primært gylle og fast gødning, som udbringes på de omkringliggende marker med henblik på en optimal udnyttelse af gødningsværdien. Der udledes ikke spildevand fra staldene til vandmiljøet. Efterlevelse af gældende generelle lovgivning vurderes at modvirke væsentlige negative virkninger af husdyrbrugets produktion.

Husdyrgødning, opbevaring og udbringning:

Husdyrgødning opbevares og håndteres som beskrevet i afsnit 2.1.2. Produktionen af husdyrgødning inkl. spildevand vil være uændret i forhold til i dag, og ansøger vurderer, at der er tilstrækkelig med opbevaringskapacitet til husdyrbruget.

Det fremgår af bilag 3, at terrænet skråner ned mod Ramme Å. I tilfælde af gylleudslip vil gyllen løbe mod åen. Udløbet skal bremses, hvilket kan gøres ved at grave render og lave opdæmninger på marken, så gyllen kan suges tilbage. Der skal tilkaldes en rendegraver eller anvendes en frontlæsser, som er på ejendommen. Undsluppet gylle kan ikke løbe til overfladeafløb eller til den vandboring, som er placeret tæt på bygningerne. Der gyllealarm på alle tanke, og der gennemføres 5-årlig beholderkontrol, fordi tankene er placeret mindre end 100 m fra det åbne vandløb. Disse tiltag skal medvirke til minimering af risikoen samt hurtig handling i tilfælde af uheld.

Foder:

Foderforbruget på husdyrbruget vil være stort set uændret i forhold til i dag. Grovfoder opbevares i overdækket silohus samt, når der er brug for det, i markstakke. Korn og indkøbt foder opbevares i lukkede siloer samt i foderlade.

Tagvand og spildevand:

Overfladevand fra tage (stuehus og stalde) ledes via flere afløb til Ramme Å. Overfladevand fra befæstede arealer foran silohus, maskinhus og foderlade (se bilag 2) ledes ligeledes til Ramme Å. Der forventes ikke spild af forurenende stoffer på arealerne med overfladeafløb. Nedbør på møddingspladsen opsamles til gyllebeholder. Spildevand fra staldene opsamles sammen med gyllen. Sanitært spildevand fra stuehuset behandles via byens rensningsanlæg.

El, vand og olie:

Der er løbende fokus på husdyrbrugets ressource- og energiforbrug samt optimeringer, hvor det er muligt og økonomisk proportionalt med effekten. Der er automatisk lys med dæmpet natbelysning i kostalden og LED-lys i en del af staldanlægget. Der er frekvensstyret vacuum-pumpe med ny kompressor i malkerobot. Husdyrbruget er tilkoblet offentlig vandforsyning men har sin egen markvandsboring.

Affald:

Håndtering af affald og døde dyr mv. er beskrevet i afsnit 2.7.1.

2.9. HUSDYRBRUGETS VALG AF BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT) MED HENBLIK PÅ REDUKTION AF AMMONIAKEMISSION

Staldene er indrettet som sengestald med spalter samt dybstrøelse. Begge gulvtyper er BAT for eksisterende stalde. Spaltegulvbokse minder emissionsmæssigt mest om dybstrøelse, med der er foretaget

Bilag 1

Ansøgning om miljøtilladelse § 16 b

en "worst case" beregning, hvor produktionsarealet er indregnet som sengestald med spalter. Husdyrbruget opfylder det vejledende BAT-niveau med henblik på reduktion af ammoniakemission.

Det beregnede samlede BAT-krav (uden forhøjelse) fremgår af ansøgningskemaets afsnit 5

	Fra stald	Fra lagre	I alt
Samlet BAT-krav			
Faktisk emission			
Forskel			

2.10. EVENTUELLE GRÆNSEOVERSKRIDENDE VIRKNINGER

In- og outputs fra landbrugsproduktionen indgår i et globalt marked. Fra det enkelte husdyrbrug og med den ansøgte produktion forventes ingen påvirkning, der i sig selv vil have væsentlige grænseoverskridende virkninger.

10/10 2018

Bilag 1. Fordeling af produktionsareal Solhøjvej 6, Ramme

	Opmålt	Tastet
1) Sengestald med spalter og malkebotter <i>fratrullet foderbord, areal foran nakkebom og rum foran robotter (se redegørelse via opmåling af staldtegnig, næste side)</i>	802	
2) Ungdyr, fuldspalter ¹ <i>fratrullet fodergang 11,6 x (2,7+3,5)</i>	<u>72</u> 874	880 m ² m. spalter
3) Småkalve, dybstr. 8,7 x 6,5	57	
4) Småkalve, dybstr. (8+5,75) x 3	42	
5) Kælvningsbokse og opdræt, dybstr. (3,1 x 17) + (5 x 13) + 50	<u>168</u> 267	270 m ² m. dybstr.
I alt		1150 m²

¹ Spaltegulvbokse minder emissionsmæssigt mest om dybstrøelse, med der er foretaget en "worst case" beregning, hvor produktionsarealet indregnes som sengestald med spalter.

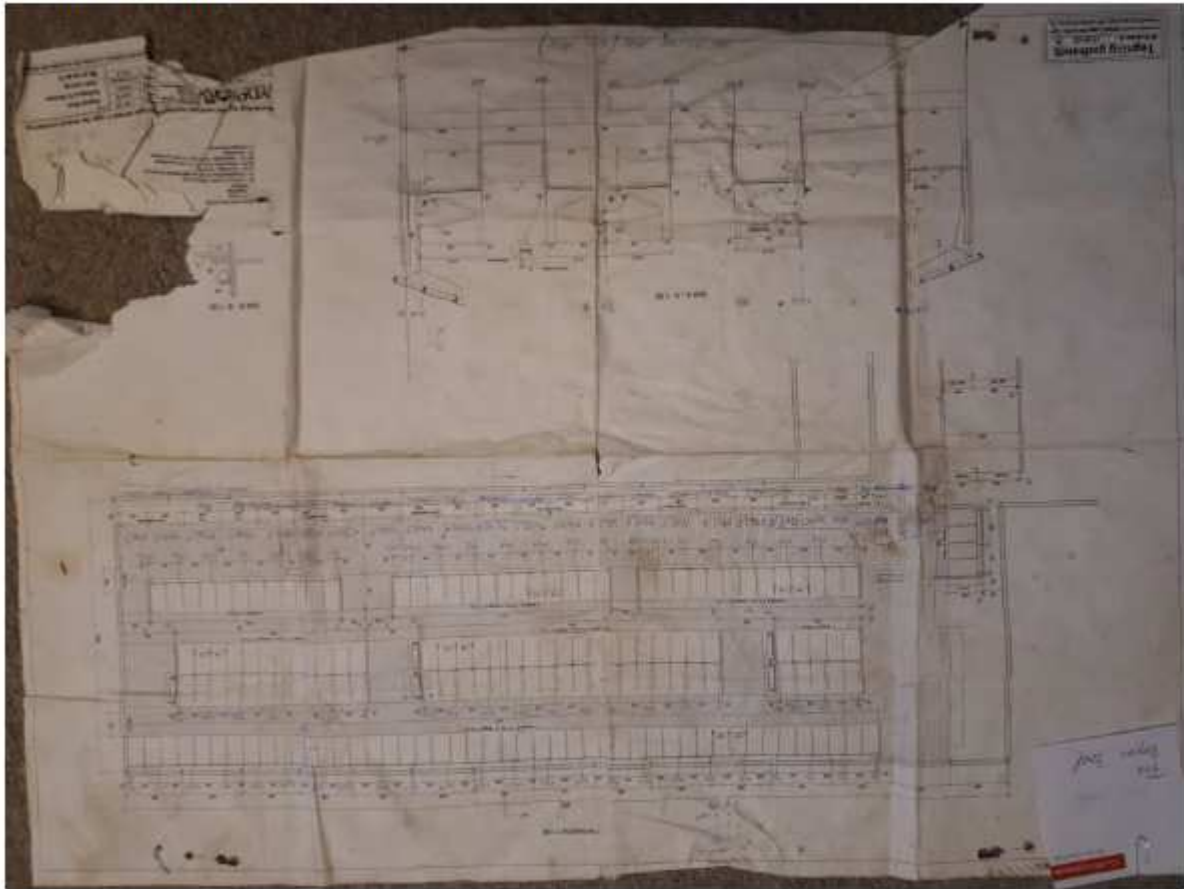
Opmåling af produktionsareal i sengestald via staldtegnning fra 2002, Solhøjvej 6, Ramme

Indvendigt staldmål: 61 x 19	1159 m ²	
Fratrækkes (gul markering)		
1. 61 x 2,25	137,25 m ²	fodergang
2. 2 x 4,5	9 m ²	v. sep. boks
3. 1 x 3	3 m ²	v. robotter
4. 4 x 12,5	50 m ²	v. robotter
5. 54,5 x 1,2	65,4 m ²	nakkebom
6. 7 x 1,2	8,4 m ²	nakkebom
7. 21 x 1,2	25,2 m ²	nakkebom
8. 14 x 1,2	16,8 m ²	nakkebom
9. 14 x 0,95	13,3 m ²	nakkebom
10. 15 x 0,95	14,25 m ²	nakkebom
11. 15 x 0,95	14,25 m ²	nakkebom
Produktionsareal sengestald	802,15 m²	

Bredden af fodergang, nakkebom og rum ved robotter er opmålt i stalden d. 29/8 2018

Foto af staldtegning

Bilag 2. Placering af hovedafbrydere, udgange/flugtveje, overfladeafløb, diesel, kemikalier, vandboring og gyllebeholdere på Solhøjvej 6, Ramme

Situationsplan

Terrænenforhold omkring Solhøjvej 6, Ramme. I tilfælde af gylleudslip skal der graves render/opdæmnes på arealet ned mod Ramme Å. Ejendommen har en frontlæsser. Tilkald en rende-graver. Der er ikke risiko for, at gyllen løber til overfladeafløb eller vandboring tæt på bygningerne.

Retningslinier for fluebekæmpelse på og omkring gårde med husdyr

Stuefluen (*Musca domestica*) er den almindeligste flue på gårde med især kvæg- og svin og den kan være yderst generende for både dyr og mennesker – specielt inden døre i vores hjem.

Næst efter stuefluen i hyppighed kommer den blod-sugende stikflue (*Stomoxys calcitrans*), der specielt forekommer på kvæggårde og i besætninger med svin, hvor dyrene går på strøelse. Derudover optræder der på gården flere mindre betydende arter, såsom den lille stueflue (*Fannia canicularis*), som især kan være et problem på og omkring pelsdyrfarme og ved hønserier. Der findes en særlig vejledning for denne flueart og problemstilling, se eventuelt denne. Sidst i denne vejledning findes et særligt afsnit om stuefluer i hønsestalde. Endvidere er også medtaget to fluearter som er til gene og har stor økonomisk betydning for græssende kvæg i sommermåneder; plantagefluen (*Hydrotaea irritans*) og den lille stikflue (*Haematobia irritans*).

Stuefluen og stikfluens overordnede biologi er på flere områder sammenfaldende. Derfor vil beskrivelsen nedenfor primært omhandle stuefluens levevis og kun, hvor de to arter afviger i relation til deres bekæmpelse vil dette blive anført.

Levevis og skade

For at kunne anvise principper for fluebekæmpelse må fluernes levevis kort gennemgås. Når man ved,

Navn:	Stuefluen (<i>Musca domestica</i>) og stikfluen (<i>Stomoxys calcitrans</i>)
Udseende:	Stuefluen er mørkegrå, 8-9 mm og med fire mørke længdestriber på brystets rygside. De lyssky larver, 3-9 mm er hvidlige til grumset gullige, med to mørke ånderør bagtil og et tilspidset hovedparti. Puparierne (kaldes ofte pupper) er brune til rødlige og 5-6 mm. Den voksne flue sidder ofte med hovedet nedad i hvile. Stikfluen, 6-7 mm ligner meget stuefluen, men kendes ved at have en fremadrettet sylformet stiksnabel, vingerne holdes mere adskilt hvorved fluens fremtoning er mere trekantet. Larven (3-9 mm) og puparium (4-5 mm) ligner meget stuefluen. Den voksne flue sidder ofte med hovedet opad i hvile.
Skade:	Stuefluen generer ved at sprede sig fra staldene til naboerne. På bedriften generer den dyrene og skaber et dårligt arbejdsmiljø i stalden. Den kan også være en kilde til spredning af smitte. Stikfluen er først og fremmest til gene, da både hanner og hunner stikker for at suge blod. De kan påvirke mælkeydelse og tilvækst af husdyr.

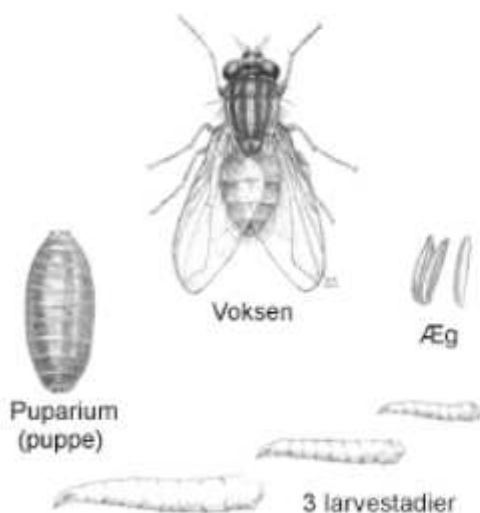

hvordan fluerne udvikles, og hvor de forekommer, kan man bedre bekæmpe dem.

Stuefluer lægger især deres æg i gødning - jo friskere, jo mere tiltrækkende. Gødningen må dog være nogenlunde fast, ellers drukner larverne. Selv gylle (især svinegylle) har ofte et flydelag der er tykt og tørt nok til, at fluelarverne kan overleve. Derimod tyder ikke meget på stuefluen udvikles i gylle beholdere. Stuefluerne yngler navnlig i gødning af svin, høns, kalve og heste, hvorimod ren gødning fra køer syntes mindre egnet.

Udviklingen fra æg og til voksen stueflue tager en til to uger afhængig af temperaturen i gødningen, kortest udviklingstid er ved 30-35 °C. Ved temperaturer over 45 °C dør larver og pupper. I figur 1 ses stuefluens udvikling.

Blot 8-16 timer efter at æggene er lagt klækker de, og små larver kravler ud i den friske gødning. På mindre end en uge vokser de bevægelige, hvide larver sig 10-12 mm store, og herefter forpupper de sig. Dette sker ved at larvens hud trækker sig sammen og danner et hylster - et puparium (populært kaldes disse for pupper). Inde i pupariet dannes efter nogle få dage selve fluens puppe. Det som vi mennesker normalt opdager, er derfor de 5-6 mm

Fig. 1. Stuefluens udvikling. Æggene lægges i gødning, og her lever larverne og vokser sig store, hvorefter de forpupper sig til 5-6 mm lange, tøndeformede puparier. Inde i pupariet forvandles larven til den voksne flue på under en uge. Efter nogle få dage kan hunfluen begynde at lægge æg. Tegninger: K.-M Vagn Jensen.

lange brune til rødlige, tøndeformede og ubevægelige puparier. Ofte ser man flere hundrede puparier ligge i hjørner af bokse eller på fodergangen, hvor nu stuefluelarverne finder egnede forpupningssteder. Puparierne kan ikke som larverne kravle væk hvis forholdene pludselig bliver ugunstige ved f.eks. mangel på ilt eller hvis temperaturen ikke længere er optimal. I puppen, forvandles larven til den voksne flue på under en uge. Når fluerne efterfølgende er brudt ud af deres puparier, parrer de sig, og efter nogle få dage kan hunfluen begynde at lægge æg. Gennemsnitslevetiden for de voksne fluer er sandsynligvis mindre end en uge.

De voksne stuefluer sidder om dagen gerne på svin og kreaturer - se figur 2. De sidder også på de nærmeste skillevægge, stolper eller omkring fodertroget. Skinner solen ind ad vinduerne eller stald døren, sætter fluerne sig gerne i solstrålerne, ligesom de tit sidder på smågrisenes varmelamper, på malkeanlæg og andre varme steder. Jo varmere en hunflue kan få det, jo hurtigere udvikles æggene, og jo flere æg kan den lægge. Derudover har undersøgelser vist, at mange af fluerne kan kurere sig for sygdomme ved at opholde sig ved de høje temperaturer (se nedenfor).

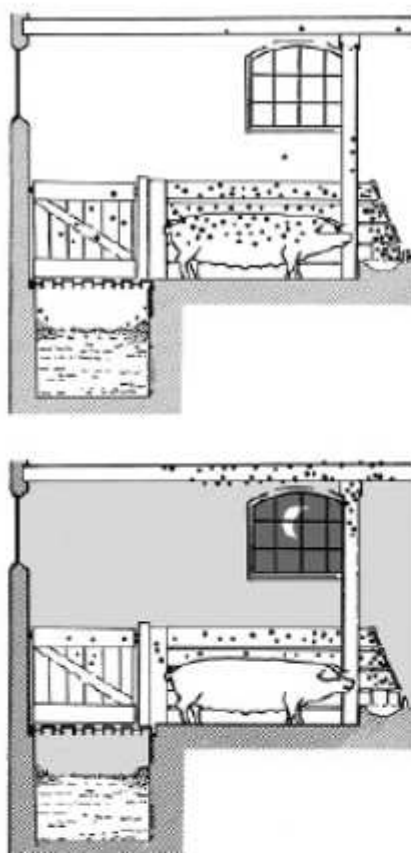
Om natten sidder stuefluerne på vægge og træværk og rør, der afgrænser båsene. Fluerne kan også sidde på stolper og på loftet, hvis det ikke er for højt oppe. Helst sidder de så tæt på dyrene som muligt. Stuefluen lever af husdyrenes foder, men sutter også f.eks. sved, sekreter og mælk, hvor det er muligt. Fluen lever hovedsagelig af sukker, men hunfluen skal have protein for at kunne lægge æg.

Om efteråret stiger den relative luftfugtighed i stalden, når det bliver køligere. Der breder sig da ofte en svampesygdom (flueskimmel) mellem fluerne, og de døde fluer ses siddende på stolper og vægge med benene ud til siderne og snablen suget fast til underlaget. Sygdommen er helt ufarlig for husdyr og mennesker, men kan reducere antallet af fluer kraftigt.

I danske stalde findes foruden stuefluen som nævnt også en anden slags flue, nemlig stikfluen. Denne flue lever i modsætning til stuefluen af at suge blod på dyrene. Stikfluer yngler især i kostalde og i stalde med ungkreaturer, i fugtige rester af kraftfoder, ensilage, halm og gødning. Stikfluen kan som før nævnt også optræde i større antal i svinestalde ved ophobninger af halm og gødning.

Stikfluen ligner stuefluen til forveksling, men kendes fra denne på, at den har en fremadrettet sylformet stiksnabel. Denne stiksnabel kan dog være vanskelig at se for utrænede øjne. Stikfluen synes også mere trekantet end stuefluen pga. vingernes mere spredte stilling. Ofte sidder stikfluerne samlet i loftet

Fig. 2. Skematisk tegning, der viser stuefluernes fordeling i en svinestald om dagen (øverst) og om natten. Fluerne er om dagen koncentreret på svinene, på skillevæggene og over trugene. Om natten er der ingen fluer på dyrene, men stadig mange på den øverste del af stolperne.

over dyrene, hvorfra de bevæger sig ned og suger blod på dyrene. Hvis man er i tvivl er det en god idé at indfange nogle få individer, der så kan inspiceres på nært hold. Her kan stikfluens sylformede stiksnabel tydeligt erkendes.

Forebyggelse og bekæmpelse

Forebyggelse af flueplage kræver først af alt en god gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne. Dette er det primære for at undgå masseforekomst af fluer i stalde, medens de forskellige former for aktiv bekæmpelse hovedsageligt bruges som et supplement, når det af forskellige grunde kan være vanskeligt alene at forebygge. Selv mange moderne stalde er ikke hensigtsmæssigt indrettet med henblik på en nem og effektiv fjernelse af gødning og foderrester. Allerede når nybygninger eller ombygninger planlægges sammen med byggefirmaer, bør disse hensyn til fluer medtages.

God hygiejne indebærer, at man dagligt fjerner rester af gødning og foder nær skillevægge og langs kanter af render til automatiske gødningsanlæg. Den daglige rengøring er af stor vigtighed, således at der ikke finder en ophobning sted af gamle foderrester eller gødning.

Kalvebokse giver ofte en stor produktion af fluer, hvis gødningen ligger mere end en uge. Særlige flueproblemer kan opstå i spaltegulvsstalde for svin. Svinegylle danner altid flydelag, og dette er tykke og mest flueegnet, hvor der suppleres med strøelse. Selv i slagtesvinestalde med fuldt spaltegulv kan gyllen producere masser af fluer. Uden bygningsmæssige ændringer kan dette reduceres ved konstant omrøring af gyllen eller ved behandling med larvebekæmpende midler – larvicider (herom senere).

Er flueplagen koncentreret til de varme perioder, er det sandsynligt, at møddingen er hovedkilden, med mindre en hastig undersøgelse med en greb og en lygte i svinestierne og kalvebokse viser, at der er mange larver og puparier. Men også flueudvikling på møddingen kan forebygges.

I dag ses sjældent gammeldags stablede møddinger nær gården, men hvor de stadig forefindes kan de udbygges trinvist, således at den friske gødning har så lille overflade og så stor dybde som muligt. Hvis det er praktiske muligt og overdække den friske overflade af møddingen med en tyk presenning, er dette en meget effektiv metode til at forhindre flueudvikling. Presenningen forhindrer gødningsvarmen i at slippe væk, og fluelarver dør som nævnt ved temperaturer over 45 °C.

Udlæggermøddinger kan vanskeligt overdækkes. Har man gødning fra flere stalde eller staldafsnit, bør den mest flydende gødning, for eksempel gødning fra køer, udtages sidst.

Nedenfor er beskrevet forskellige muligheder for aktiv fluebekæmpelse. Hvilken metode der vælges må afhænge af de aktuelle forhold. Er der f.eks. tale om et lokalt flueproblem af kortere varighed, kan dette måske klares med nogle få nedsprøjtninger med et forstøvningmiddel (aerosol). Er der tale om et generelt flueproblem af længerevarende og årligt tilbagevendende karakter, er en systematisk og forebyggende indsats nødvendig. Det vil her være relevant at tænke i anvendelse af larvicider eller måske biologisk bekæmpelse med udsætning af rovfluer eller snyltehvepse i stalde.

I visse stalde kan der i perioder ses masseforekomst af andre fluer. Især kan der i nogle svinestalde optræde store mængder af de kun 3-4 mm store bananfluer (*Drosophilidae*), som hurtigt opformerer

i stort tal i fugtige foderrester. Som regel kan bekæmpelse foretages ved at fjerne de fugtige foderrester eller om nødvendigt ved brug af larvicider evt. i kombination med aerosoler mod de voksne fluer.

Mekanisk bekæmpelse

Fluefangere med lim, som fluerne klæber fast i, når de lander, er en velkendt metode. Ved placering og valg af type limfælder skal man være opmærksom på, at det kan skabe problemer hvis svaler yngler i stalden, idet de voksne fugle indfanges i limen. Lysfælder der udsender ultraviolet lys er en anden mulighed. Lyset kan komme fra en pære eller fra et lysstofrør der tiltrækker fluerne.

Disse former for mekanisk bekæmpelse kan nogle steder hjælpe med til at reducere antallet af fluer. Men fælles for dem alle er, at de ikke alene kan bekæmpe en flueplage i staldene.

Biologisk bekæmpelse

Ved biologisk bekæmpelse prøver man at udnytte de fjender, som fluerne har i forvejen. I Danmark fungerer biologisk bekæmpelse af fluer i nyere svinstalde med spaltegulv, hvor der rutinemæssigt anvendes rovfluer (*Hydrothaea aenescens*), hvis larver lever som rovdyr på f.eks. stuefluens larver. De voksne rovfluer opholder sig under spaltegulvet og derfor normalt ikke til gene for dyr eller mennesker. I varme perioder, hvor temperaturen kommer op i nærheden af 27-30 °C kan gyllefluen virke generende, da de voksne fluer søger op fra spaltegulvet. Gyllefluer er ikke effektive ved brug på fast gødning. Undersøgelser udført her i landet har vist at en snyltehveps, *Spalangia cameroni* (2-3 mm) kan holde antallet af stuefluer og stikfluer på et acceptabelt lavt niveau i stalde med dybstrøelse. Den opnåede effekt af snyltehvepsen er størst hvis den udsættes tidligt i fluesæsonen (april-maj) og derefter ca. hver 14. dag frem til september/oktober.

Kemisk bekæmpelse - Resistens

Ved brug af kemiske metoder til fluebekæmpelse kan der udvikles resistens (nedarvet modstanddygtighed) over for midlerne. Det er muligt at undgå eller i det mindste at forsinke udviklingen af resistens.

Dette gøres bedst ved 1) at lære at leve med en lille fluebestand i staldene, 2) kun at foretage en kemisk bekæmpelse når det er nødvendigt, 3) ikke at søge en total bekæmpelse med kemiske midler, 4) at anvende de rigtige midler på de rigtige steder og tidspunkter (se nedenfor) og 5) periodevis at undlade kemisk bekæmpelse og 6) at skifte mellem midler med forskellige aktive stoffer.

Kemisk bekæmpelse - Typer af midler

Kemisk bekæmpelse af stuefluen og stikfluen vil ofte indgå i et større bekæmpelsesprogram, hvor også de

sanitære foranstaltninger er medtaget (se ovenfor). Nedenfor gennemgås de forskellige muligheder for kemisk bekæmpelse. Midlerne er som udgangspunkt alle godkendt til formålet af Miljøstyrelsen, efter at deres effektivitet er vurderet af Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet.

Den grundlæggende metode ved kemisk bekæmpelse er brug af larvicider. Disse midler har endnu ikke medført udvikling af resistens. Som supplement kan anvendes smøremidler, plader med granulat, og aerosoler. Man skal være opmærksom på at smøremidler og plader med granulat ikke kan anvendes til bekæmpelse af stikfluer.

Larvicider. Midler som forhindrer larverne i at gennemføre deres udvikling til voksne. Dræbes derfor fluerne allerede i larvestadiet, ses ingen voksne fluer. Midlerne anvendes hvor gødningen ligger i en længere periode, f.eks. i gødningskældre, gyllekæmler med flydelag og i kalvebokse.

Behandlingen foretages på den friske gødning med passende mellemrum i fluesæsonen. Information om behandlingshyppighed mm. kan altid findes i brugsvejledningen for produktet. Ved behandling af møddingen med larvicider skal man primært koncentrere sig om den friske gødning, da fluerne ikke yngler i gødning, der er ældre end 2-3 uger. Behandling af møddingen er kun nødvendig i de perioder af året, hvor temperaturen kommer over 10-15 °C.

Smøremidler og plader med granulat - ædegifte. Smøremidlerne er midler som indeholder gift og sukker, der smøres ud på stolper, forværk, øverst på skillevægge og lignende steder. Anvend kun midlerne, hvor der er mange fluer og stor aktivitet. Midlerne kan også smøres på ophængte papplader, strimler, lister og lignende. Mal i smalle, lodrette striber. Lignende midler kan også købes, hvor fabrikanten allerede har påført giften på plader som så er lige til at hænge op. Sørg altid for, at midlerne holdes udenfor dyrenes og små børns rækkevidde.

Rigtigt anvendt giver smøremidler en god fluereduktion, forudsat at man ikke giver fluerne alt for gode muligheder for at formere sig. Dette kan f.eks. gøres ved samtidig, at anvende larvicider. Anvendes smøremidlerne rigtigt, kan udviklingen af resistens undgås eller forsinke. Som allerede nævnt ovenfor så kan disse midler ikke anvendes mod stikfluer, da disse fluer ikke tiltrækkes af sukker, men kun suger blod.

Aerosoler. Forstøvningsmidlerne har en øjeblikkelig dræbende virkning, men ingen langtidsvirkning. De anvendes f.eks. på særligt varme dage, eller når travlhed i marken har forhindret en effektiv udmugning.

For at sikre sig imod udvikling af resistens, bør midlerne ikke anvendes hyppigere end en gang om

ugen. Det er meget normalt alligevel, at se resistens opstå lokalt på en enkelt gård.

Fluebekæmpelse i hønsestalde

I hønserier hvor fuglene ikke har adgang til at skrabe i gødningslaget/strøelsen og æde pupper og larver, kan der undertiden være voldsomme flueproblemer.

Smøremidler og aerosoler

Kemisk bekæmpelse af de voksne fluer kan i hønsestalde finde sted med smøremidler og aerosoler. Smøremidler kan i burhønserier anvendes på diverse endeflader, men må suppleres med uds্মoring på ikke-absorberende plader, som ophænges i gangene mellem burrækkerne. I nethønserier kan pladerne ophænges f.eks. langs æglægningsskasserne, eller der kan smøres direkte udvendigt på disse kasser. Aerosoler kan anvendes, når ventilationen er afbrudt, og bør ikke anvendes hyppigere end én gang om ugen, da man ellers hurtigt vil få resistensproblemer.

Larvebekæmpelse

Larvebekæmpelse vil være den dominerende måde til bekæmpelse af fluer i hønsestalde. I burhønserier kan larverne leve i gødningen, i gylle eller skrabe kanaler og i gødningen på de plader, som sidder under burene og midlertidigt tilbageholder gødningen. Selv såkaldt "vådgødning" er hist og her tør nok til, at fluelarverne kan leve der.

Gødningen på prelpladerne kan skrubes ned udefra, og det må gøres ugentligt i sommerhalvåret. Falder gødningen i en skrabe kanal, skal anlægget aktiveres i løbet af samme uge. Ved våd gylle kan det være nødvendigt at tilføre ekstra vand i begge ender af kanalen. Vil man undgå for megen vandtilsætning, kan man bruge et larvicid enten til opløsning i vand eller som granulat.

Fluer på kvæg ved udbinding

Disse fluer opdeles i stikkende fluer (primær den lille stikflue), der suger blod på kvæg og gør dyrene urolige, og sugende fluer (primær plantagefluen), der besøger sår, yver og øjne. Specielt de sugende fluer kan overføre forskellige sygdomme. De vigtigste af disse fluebårne sygdomme er øjenbetændelse og sommermastitis (fluestik).

Midlerne til beskyttelse af kreaturerne mod disse fluer findes i form af plastic-øremærker imprægneret med insekticid, som spreder sig ud på dyrets overflade. De fleste af disse øremærker kan påsættes ved udbinding, hvis man ønsker at beskytte kreaturerne mod fluer hele sæsonen. Hvis de skal beskytte mod sommermastitis, sættes mærkerne på den sidste uge i juni. Mærkerne skal fjernes, når kvæget kommer på stald af hensyn til fare for resistensudviklingen hos fluerne i stalden.

Der findes også væsker med midler, der kan hældes på ryggen af kreaturerne. Disse midler er effektive i ca. en måned, efter at dyrene er behandlet. De stikkende fluer har vist sig at være særligt følsomme for behandling med insekticid, men også antallet af de andre fluearter falder. Derimod beskytter midlerne ikke mod massive angreb fra kvægmyg (Simuliidae).

Forebyggelse

Udmugning og renholdelse for gødning, foderrester og fugtig halm!

Bekæmpelse

Biologisk bekæmpelse med brug af gyllefluer kan anvendes med stor succes i mange svinestalde med spaltegulve og flydelag. Snyltehvepse kan anvendes, hvor der ophobes fast gødning over en længere periode såsom kalvebokse og større arealer med dybstrøelse

Kemisk bekæmpelse med brug af larvicider kan med held anvendes, hvor der ophobes gødning over en længere periode eller hvor der ophobes utilsigtede mængder af organisk materiale i svært tilgængelige områder

Voksne fluer kan nedsprøjtes ved brug af aerosoler i forbindelse med et ønske om hurtig reduktion af fluer. Bør dog kun anvendes lejlighedsvis

Voksne fluer kan ligeledes bekæmpes med smøremidler eller granulater (ædegifte), der indeholder et lokkemiddel indeholdt gift. Kan anvendes hele året.

En oversigt over alle godkendte bekæmpelsesmidler findes på Miljøstyrelsens hjemmeside:

<http://mst.dk/virksomhed-myndighed/bekaempelsesmidler/>

Det kan være vanskeligt, at få alle relevante midler vist med de enkelte søgekriterier. Det skulle dog være muligt at få de fleste frem i søgerubrikken "anvendelse" og her f.eks. søge på "stalde". Alternativt prøv at søg på "fluer" eller "fluelarver".

Fortegnelse over de forskellige tilladte aktivstoffer i Danmark, der må benyttes til bekæmpelse af fluer på husdyrbesætninger.

Type og aktivstof	Kommentarer
Larvebekæmpelsesmidler	Forebygger ved at stoppe larvernes udvikling til voksne fluer
<i>Aktivstof</i>	Velegnede til rutinemæssig brug på steder, hvor det er vanskeligt at fjerne gødning
Cyromazin	
Diflubenzuron	
Triflumuron	
Smøremidler - ædegifte	Sukkerholdige ædegifte til voksne fluer
<i>Aktivstof</i>	Langtidsvirkende
Thiamethoxam	Lav risiko for resistens
Spinosad	Velegnet til løbende bekæmpelse af voksne fluer gennem hele fluesæsonen
Imidacloprid	
Azamethiphos	
Forstøvningsmidler	Kontaktgifte mod voksne fluer
<i>Aktivstof</i>	Nedbrydes hurtigt
Pyrethrin I og II	Lavrisiko for resistens
	Velegnede til at løse et akut opstået flueproblem på gården
Sprøjtemidler	Ingen godkendte midler til brug i stalde Langtidsvirkende kontaktgifte mod voksne fluer.
	Nedbrydes langsomt
	Høj risiko for resistens

4. juni 2014

FORSKRIFT FOR OPBEVARING AF FLYDENDE FARLIGT AFFALD OG RÅVARER

Baggrund

Flydende farligt affald, færdigvarer og råvarer skal opbevares miljømæssig forsvarligt for at undgå forurening af omgivelserne.

Virksomheder der er miljøgodkendte, autobran-
chen og oplag af olie i henhold til olietanksbe-
kondtgørelsen, har regler for denne opbevaring.
Alle andre typer af virksomheder, har ingen sær-
skilte regler for denne type opbevaring. Disse
virksomheder reguleres af denne forskrift.

Forskriften omfatter:

- Opbevaring af flydende råvarer og færdigvarer i brudt emballage.
- Opbevaring af flydende affald.
- Produkter og affald hvorfra olie og kemikalie kan flyde ud af, f. eks kasserede oliefiltre og akkumulatorer, er ligeledes omfattet af forskriften.

Råvarer og færdigvarer i ubrudt emballage skal generelt placeres, så de er beskyttet imod påkørsel og anden påvirkning, som kan medføre brud på emballagen. Tilsynsmyndigheden afgør, om opbevaringen af ubrudt emballage er forsvarlig.

Indholdsfortegnelse

Baggrund	2
Bestemmelser	4
Opbevaring	7
Indønders opbevaring	4
Udønders opbevaring	4
Midlertidig oplag	5
Brand- og riskoforhold	5
Giftige forhold	5
Akut forurening	5
Grundlag og gyldighed	6
Grundlag	6
Gyldighedsområde	6
Overtrædelse	6
Klagorot	6
Dispensation	6
Ikræfttrædelse	7

Blanket 0-47, revision 2, godkendt af kommunalbestyrelsen 25-01-2012

Bestemmelser

Opbevaring

Opbevaringen skal foregå i miljømæssig forsvarligt i tætte beholdere egnet til formålet. Det kan være dunke, ståltromler, spændelågsfade, miljøcontainere, tanke, pallotanke og lignende.

Opbevaringen skal foregå i overjordiske beholdere. Hvis man ønsker en opbevaring i nedgravede beholdere, skal der søges om tilladelse til dette ved Lønvig Kommune.

Indendørs opbevaring

Ved indendørs opbevaring skal gulvet være tæt og uden afløb. Oplaget skal være placeret på en sådan måde, at et eventuelt spild ikke kan løbe ud af døre og porte eller ud af en utæt sokkel eller lignende. Det skal sikres, at et eventuelt spild kan opsamlles indendørs.

Anvendes der spildbakke eller opkant omkring oplaget, skal dette indrettes således, at indholdet fra den største beholder kan tilbageholdes.

Udendørs opbevaring

Ved udendørs oplagring skal oplaget placeres i en indrettet plads til formålet. Pladsen skal være under tag, således regnvand og sne ikke kan trænge ind. Bundten skal være tæt og uden afløb, således at indholdet af den største beholder kan tilbageholdes i pladsen.

Man skal være opmærksom på, at der i de fleste tilfælde skal søges om byggetilladelse og en brandteknisk tilladelse ved Lønvig Kommunes Byggesektion, forinden en sådan plads etableres.

Bestemmelser

Midlertidig oplag

Ved forskelligt arrangementer, sportslige m.m. og på byggepladser, kan det være nødvendigt at etablere et midlertidigt oplag af flydende farligt affald eller råvarer. Mindre oplag af tromler og dunke skal stå på spildbakke eller andet, der gør, at et eventuelt spild kan opsamlers og ikke løber i jorden. Når området forlades, skal oplaget være aflåst. Dette for at sikre, at uvodkommonde ikke kan forårsage forurening.

Brand- og risikoforhold

Der gælder en række regler for anmeldelse af oplag og anlæg af brandfarlige væsker og kemikalier.

I sådanne tilfælde kan Løngvig Kommunes brandmyndighed kontaktes for vejledning og eventuel ansøgning om tilladelse.

Giftige kemikalier

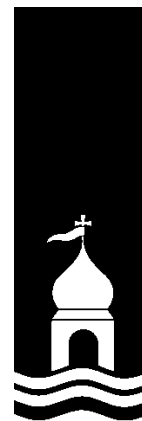
Giftige kemikalier skal opbevares i den oprindelige emballage under lås, utilgængeligt for børn. Giftige kemikalier må ikke opbevares sammen med lægemidler, lægemidler eller lignende.

Akut forurening

Ved akut fare for forurening, ved spild på jord eller udledning til kloakken, skal alarmcentralen kontaktes på telefon 112.

Den der forårsager forureningen er ansvarlig for, at uholdet anmeldes til Løngvig Kommunes miljøafdeling.

Gyldighed og grundlag

Grundlag

Forskriften er udarbejdet i henhold til § 18 i bekendtgørelse om miljøregulering af visse aktiviteter nr. 1517 af 14. december 2006.

§§

Gyldighedsområde

Forskriften omfatter alle typer af flydende råvarer, færdigvarer og affald, der er klassificeret som farligt affald i bilag 4 i miljøministeriets bekendtgørelse om affald nr. 224 af 7. marts 2011.

Overtrædelse

Overtrædelse af opbevaringsreglerne i denne forskrift kan straffes med bøde.

§§

Klageret

Afgørelser efter denne forskrift kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Dispensation

Hvis særlige forhold taler for det, kan Miljøafdelingen ved Løngvig Kommune dispensere fra reglerne efter særskilt ansøgning.

Forskriftens regler er ikke til hindre for, at Miljøafdelingen ved Løngvig Kommune kan stille krav om yderligere forureningsbegrænsende foranstaltninger, hvis det viser sig påkrævet.

§§

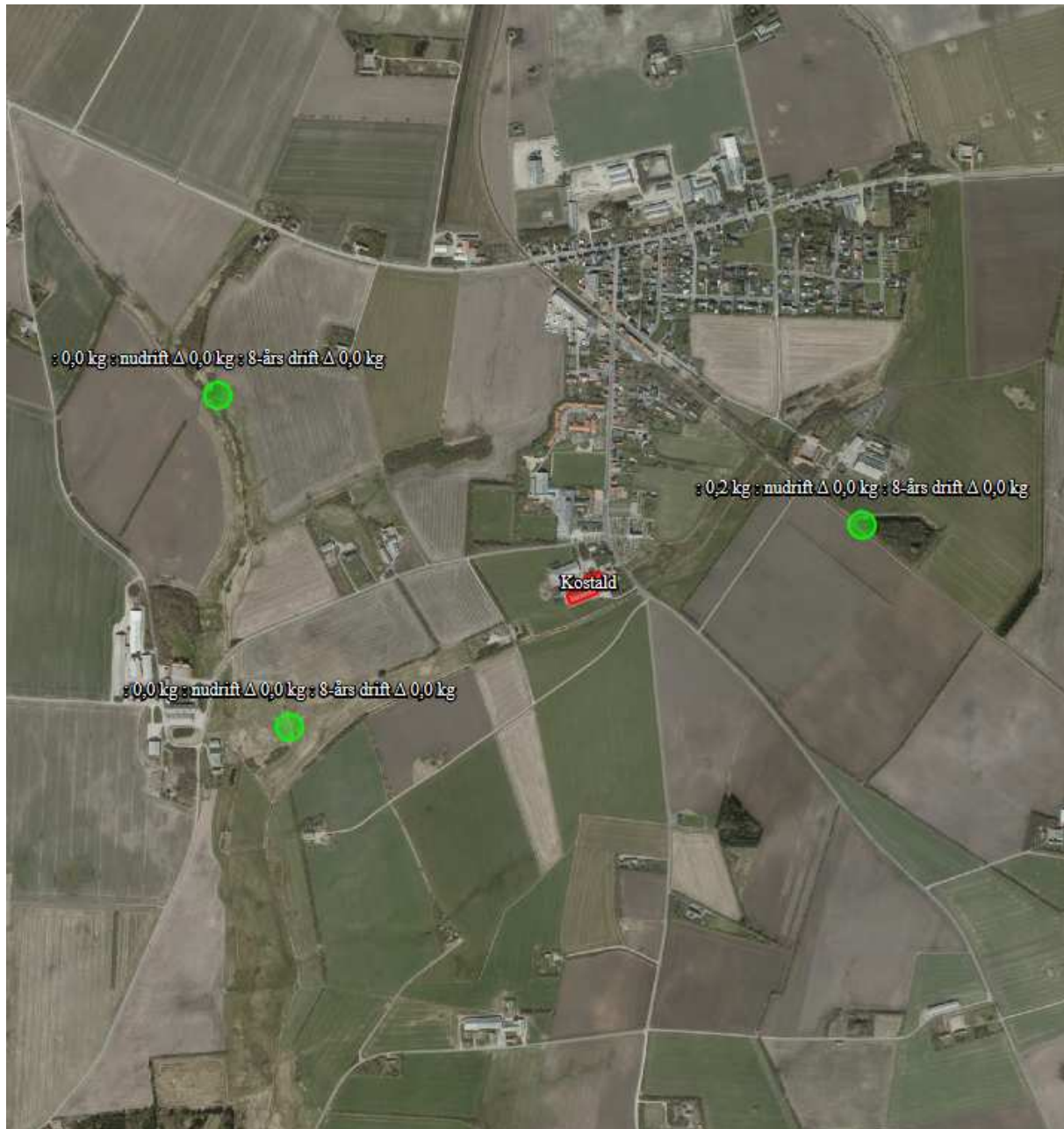
Ikrafttrædelse

Forskriften er vedtaget af Kommunalbestyrelsen den 25. januar 2012 og træder i kraft den 26. januar 2012.

Kontakt oplysninger:

Lønvig Kommune
Natur & Miljøafdeling
Rådhusgade 2
7620 Lønvig
Email: lønvig@lønvig.dk

Kortudsnit fra www.husdyrgodkendelse.dk skema 206 713 med ammoniakberegningsskemaer og beskyttet natur.

